

Ac Saņa

Yaiżézé ac zéma kiwi yomuac hénia.

¹ Kiwi yomi Yesu Kristoac zéhicŋji hicŋiyawac ara, imi mia Anutunéŋ haka tosara nalé ménda horugiyu foodac hicŋimacac heyec imi weleŋ qeqe ichéra énézéyu hémmu niŋac weleŋ qeqe icya Yohaneac muru kua meme uŋaya mélimiyu zéhicŋiyec. ² Waňu Yohanenéŋ Anutuac ackuažéc zéma Yesu Kristoac héipuc ac zéma iwawai eŋjeayaoc kiwanéŋ héjec imi moczoŋ ninzéŋgémá zéhicŋiyec. ³ Waňu biaŋac ara yomi olommu ieneŋ zéma gezacginanéŋ nimmu ieneŋ zéma imuaru oyu hezac imi tohoma wammu ieneŋ moczoŋ mérianginaguc. Nalé yanda imi bec hosuc hosuc wanžac imuac mia.

^{4 (4a)} Yohanenéŋ Asia baeciguc Yesuac hénaorij tuňa tuňa 7 keczu onac muru oénécmizua. Kerecac keczac waňu biaŋguc hamac iwarunec zéma uŋa 7 Anutuac duŋ tatac wésiaiguc kecanžu ionarunec zéma ^{5 (5a)} héipuc ic ménzé ménzéya qahac kecma humugic ionac sucgina igucnec walac yacma baecac ic kewu ionac galengina waŋec Yesu Kristo iwarunec, ^(4b) goi héihéi zéma luaenéŋ he énécmimac niŋ wanžua. ^(5b) Waňu siŋ niŋnénécmima eŋjeaya sacya imuac kuhanéŋ képésicnina igucnec hulac nénécmima ⁶ maŋgocyä Anutuac niŋ wamma héŋgaleŋ ama areŋa yandaya zéma hofac oo ichéra imuac ai buňa qenénécmiyeč iwaru mia eebipi zéma kuc

selinéŋ nalé tetecgia qahac hemac niŋ wanžua. Hélacnec! ⁷ Ninžu, inéŋ hosusu qahaiguc hamac. Waŋu icya icya ieneŋ kicginanéŋ hémmu. Waŋu luacnéŋ négic ieneŋ momacnec hémmu. Waŋu ic embac tuŋa tuŋa baec séc keczu ieneŋ iwac niŋac zésiacmu. O, imi hélacnec!

⁸ Miŋ Kewunina Anutu zézacnéŋ; Ni imi hénihénia zéma tetecgia,* bec nec kerec, deguc keczac, waŋu bianguc hamac, medac medac wandac wandac miŋina imi mia.

Kristo winini miyu hérjec.

⁹ Yohane neŋ imi onac ninzéŋ ninzéŋiguc dac-munagina. Waŋu Yesuac qenzeŋ manzeŋ zéma héŋgaleŋ ama areŋa yandaya zéma bisiqatéŋ imuac iniguc momacnec toroqema kecanzua. Ni imi Anutuac ackuažéc zéma Yesuac héipuc ai niŋac wamma konduŋ baec komoc méŋ Patimoiгuc nopočgic keri. ¹⁰ Waŋu Miŋ Kewuac ya-cyac nalé[†] imuaru uŋa téreyawac qeriaiguc kecba andénaiгuc ac yanda mén témun hétéŋ imuhucya hicŋiyu ac ewa mén yomuhuc niŋi. ¹¹ Gi némac hénžaŋ imi kiwiiguc oma Efeso, Smirna, Pegamo, Tiatira, Sade, Filadelfia, Laodikea ama areŋiguc Yesuac hén̄orin tuŋa tuŋa 7 keczu ionac muru haina kemmac.

¹² Imuhuc zéyu ni ac nézéyec i hémmaj zé liliŋgéyi. Liliŋgéma kendol 7 imi imuac tatara golinéŋ memeyaguc naŋgic héŋi. ¹³ Kendol tatara imuac sucginaiguc mén icac naŋa tanecnéŋ séwi usuya horua mama hén̄a tetecgiaiguc héréhéréya

---

* **1:8:** Girik aciguc; Alfa zéma Omega. † **1:10:** Sonda.

imi héima bac téterraiguc rikuŋ golinéŋ memeya maŋkepela ɣikiyu heyec. ¹⁴ Iwac oruha zéma oruc ɣucya imi rama yaŋ merawa ɣucya zéma tasétasé ésécnec lalaclalac waŋu kiwa imi geric béləŋ ésécnec waŋec. ¹⁵ Héna héréra imi aiŋ gericiguc zema asor qilic qilicyaguc pésigianzac imuhucya ésécnec, waŋu ac ewaya imi doku dunduŋ hétéraŋ ésécnec. ¹⁶ Méraya héiyaiguc imi sikilu 7 heyec. Waŋu kua kifanja igucnec imi sou zéra qizilic mén bawa andia zérágucnec mama naŋec. Waŋu kic tanera imi mia kaiwe selianec qeanzač ésécnec.

¹⁷ Ni tanera imuhuc hémma tendingéma iwac héniaiguc humuc ésécnec heyi. Hewa mériá héyanéŋ qacnaiguc haima yomuhuc nézéyec, gi bacga ménda yandiyu, ni imi hénihénia zéma tetecgia.[‡] ¹⁸ Ninzaŋ, ni becnec humuyi, néŋ deguc kic qeli kecanzua. Ninzaŋ, degucmuacnec nalé tetecgia qahac kecma humuc zéma humumia ionac baec dumuŋa imuac nagugirawac wétéya imi neŋ késa kecanzua. ¹⁹ Imuac iwawai hénzaŋ imi owésémaŋ imi mia deguc hicŋi keczac imi zéma bianguc hicŋimac imuac hakaya. ²⁰ Bec hénzaŋ imi mia mérana héiyaiguc sikilu 7 hezac imi zéma kifa tatara golinéŋ memeya 7, Waŋu ac saŋa imuac hénia zéwa imi yomuhuc; Widi 7 imi hénioriŋ tuŋa tuŋa 7 ionac kua meme uŋaš hécgina, kifa tatara 7 imi hénioriŋ tuŋa tuŋa 7 imi mia.

2

[‡] **1:17:** Yuda ic tuŋ mén Roma baec yandaiguc ɣiki sipacgina qahac kekera. **§ 1:20:** Pasto ionac niŋac imuhuc zéyec.

*Efeso hénaorij ionac gezac
qézéŋ ac.*

¹ Efeso hénaorij kua meme uṇagina ac yomuhuc omina, sikilu 7 méra héiyanej késa namma kifa tatara golinéj memeya 7 imuac sucginaiguc keñha waṇanžac inéj mia yomuhuc zézac; ² Ni wawaŋ memega zéma aiga zéma nanaŋ seliga imi ninzua. Waṇu gej ic biria bisiqatéj ménda waŋ énécmianžan imi zéma, nini Yesuac Méliméli ic zéanžu, néj Yesuac Méliméli ic hélä qahac ionac ikocginawac hénia meaunec imi zéma, ³ nuac qacna niŋac bisiqatéj wamma naŋselima kucmama ménda waŋnec imi ninzua. ⁴ Waṇu guac zémindiŋi qemindiŋi ac méj hezac imi yomuhuc; Walac siŋna hegéjēc imi waina mayec. ⁵ Imuac nanaŋa dimuacnec mama guyec imi nintegicma qeriga melemma wawaŋ memega walac hegéjēc imi muŋguc wammanec kecbésémaŋ. Qerigina ménda melenjic, neŋ focdac guac hama kifaga imi nanaŋa igucnec metecgéwa kemmac. ⁶ Waṇu haka hiabia méj hegénzac imi yomuhuc, Nikola ichéra ionac hakagina imuac mézéga tianžac. Ni acguc imuac mézéna tianžac. ⁷ Gezacyagucnénj Uŋa téreyanéj hénaorij tuŋa tuŋa ionac ac énézézac imi nimmac. Méj meseligimac imi kekecac ic hésa Anutuac baec hafi źepaya qahac imuaru nanžac imuac hélä gocmia miwa nemac.

*Smirna hénaorij onac gezac
qézéŋ ac.*

⁸ Waṇu Smirna hénaorij ionac kua meme uṇagina ac yomuhuc omina; Hénihénia zéma

tetecgia miŋina humuyec, néŋ qelima kecanzac inéŋ zézac. ⁹ Qenzeŋ manzeŋ zéma maqe-qeya wamma kecanzaŋ imi ninzua néŋ gi mériangaguc. Waŋu nini Yuda ic zéma zébiri qébiri waŋgénanžu imi eneŋ Yuda ic téŋgén qahac, néŋ Biria miŋinawac héraorij wanžu. ¹⁰ Gi zéra waiya hicŋigémmac imuac bac yandi yandi ménda wambésémaŋ. Ninzaŋ kecma Biria miŋinanéŋ sucginaiguc tosara manam batuc mihičiŋi énécmimanj zé hésa amaiguc onoporu kaiwe ai meme 10 séc zérabéra mihičimiu. Waŋu geŋ mia keŋqe haqeya qahac ninzéŋgémanc kecma humuciguc kerembésémaŋ. Imuhuc wanna neŋ kekecac ic kewu opoc héigémmaŋ. ¹¹ Gezacyagucnén uŋa téreyanéŋ héraorij tuŋa tuŋa onac ac énézézac imi niŋtohomac. Méŋ imi ogicmac imi humuc qété éréhéc* imi ménda hama mebirimac.

*Pegamo héraorij ionac gezac
qézéŋ ac.*

¹² Waŋu kua meme uŋagina[†] Pegamo héraorijguc keczac iwac mia ac yomuhuc omina, sou zéra qizilic néwéc néwéc hemimia késa kecanzac inéŋ ac yomuhuc zézac; ¹³ Gi ama areŋa yanda dimia kecanzaŋ imi ni ninzua. Ama imuaru mia Biria miŋinawac ic kewu tatacyahenzac. Néŋ gi qac buŋana selianec késa kecma héipuc icna keŋhéi hahéiyá qahac Antipasi i Biria miŋina néŋ kecanzac imuaru sucginaiguc qegic humuyec. Waŋu nalé imuaru ninzéŋgé nénéŋa

---

* **2:11:** Qeri uŋawac buŋa. † **2:12:** Pastoginawac kua meme uŋa zémyec.

imi ménda qaecgénec. ¹⁴ Néŋ mindi qindiŋ ac éréhécdac zégémmaŋ zé wanžua imi yomuhuc; Ic tosara Balamac[☆] paken ac késama kecanžu imi eneŋ giguc kecžu. Balam inéŋ Balak kumima Israel ic ionac wéséginaiguc bétac hai énécmiyu baniarawac ireha lémbaŋ haimimia imi nema kaisero haka waŋgic. ¹⁵ Imuhucyanec guac muru acguc ic tosara ieneŋ Nikolawac ic tuŋa ionac paken ac késa kecanžu. Ni imuac mézéna tianzac. ¹⁶ Imuac gi ewaga melembésémaŋ. Imuhuc ménda wanna ni guaru fcdac hama guaru ic imi hažéc waŋ énécmima yaré wamma kuanawac sounéŋ énérímaŋ. ¹⁷ Méjnénéŋ mén̄ gezawagucnénéŋ uŋa téreyanéŋ hénaoriŋ tuŋa tuŋa ionac ac énézézac imi nimmac. Méjnénéŋ ogicmac imi Mana nene saŋa gumu mima hoc lalacnec mén̄ mimaaŋ. Waŋu hoc imuac qahaiguc qac qelia mén̄ ooyawac hezac. Waŋu qac imi tosara qahac, néŋ késamac inéŋnec sac niŋasarimac.

*Tiatira hénaoriŋ ionac gezac
qézéŋ ac.*

¹⁸ Waŋu Tiatira hénaoriŋ ionac kua meme uŋagina iwac mia ac yomuhuc omina, Yomi imi Anutuac Nanjawac ackuažéc, kiwa imi geric bélanya ésécnec, waŋu hénia imi aiŋ pésia asoŋ qilic qilicyaguc ésécnec inéŋ yomuhuc zézac, ¹⁹ Goi héihéiga zéma ninzéŋ ninzéŋga zéma weleŋ qeqe hakaga zéma nanaŋga selia, ai memega imuhucya imuhucya imi ninzua. Wawan̄ memega hénia hénia imi becaru waŋnec imi ogicma sasala hiabianec. ²⁰ Néŋ guac mia mindi

---

[☆] **2:14:** Yud 1:11

qindinji ac méj̄ hezac. Gi Isebel ejeyaoč Ni tilintiliŋ embac zéanžac i tuambuam wamma inéj̄ nuac welen qeqe ichécna paken acya ku énécmima ikoc waŋ̄ énécmiyu, ienej̄ kaisero haka wamma baniarawac lémbaŋ̄ haimimia imi negic. ²¹ Ni imi ewaya melemmac niŋ̄ac nalé memiyi, néj̄ ewaya melemma kaiseroya waimaŋ̄ zé ménda wanžac. ²² Ninžaŋ̄ imuac mia neŋ̄ embac imi hehe tatacyaiгuc humumia gilimanj̄. Waŋ̄u ic embac i guc momacnec kaisero waŋ̄anžu ienej̄ acguc ewa hakagina ménda mindinjigic zéra waiya kunej̄ yanda qeriaiguc giliénécmimanj̄. ²³ Waŋ̄u nambérac héra imi unuma humuc mihični énécmiwa hénaorij̄ tuŋ̄a tuŋ̄a imi neŋ̄ ic onac ewagina zéma qerigina imi inictegicanžua imi niŋ̄asarimu. Neŋ̄ icya icya wawaŋ̄ memegina séc tasé ku énécmimanj̄. ²⁴ Waŋ̄u ic tosara Tiatira tauŋ̄iguc kecma paken ac imi ménda aŋ̄gétima eŋ̄aoč zézu éséc Biria miŋ̄inawac ewa siŋ̄a hiŋ̄gac hiŋ̄gara imi ménda niŋ̄asarima keczu ionac imi yéwéri méj̄ ménda toroqe énécmimanj̄. ²⁵ Néj̄ aŋ̄gétima keczu imuac mia selianec késamanec kecgic ni hamaj̄. ²⁶ Méjnéj̄ méj̄ ogicma nuac aina imi memanec keru nalé tetecgia hayu iwac imi baera baera héŋ̄galeŋ̄ waŋ̄ énécmimac niŋ̄ac kuc buŋ̄a mimaj̄. ²⁷ Inéj̄ aiŋ̄ qarucnéj̄ kewuc nomuŋ̄ qototorianžac ésécnec waŋ̄ énécmima galenjé énécmimac. ²⁸ Ni acguc mangocnanéj̄ kuc buŋ̄a néj̄ec ésécnec neŋ̄ iwac mia widi yanda siŋ̄unec hicŋ̄ianžac imi miwa imuac miŋ̄ina wammac. ²⁹ Méjnéj̄ méj̄ gezawagucnéj̄ uŋ̄a téréyanéj̄ hénaorij̄ tuŋ̄a tuŋ̄a onac ac énézézac

imi nimmac.

3

*Sade héraoriñ ionac gezac
qézéy ac.*

¹ Sade héraoriñ ionac kua meme uñagina iwac ac yomuhuc omina; Anutuac uña 7 zéma sikilao 7 késakecanzac inéy yomuhuc zézac, Ni wawañ memega ninzua. Qac buñaganéy gi qeli qeli keczañ zézac, néy gi ic humumia keczañ. ² Imuac gi meqeli amuma kekecga bakia humumañ zéwanzac imi meselígina. Guac wawañ memega hémba Anutunawac kiwaiguc sécgézac imi méy ménda hegénzac. ³ Imuac iwawai géngéja zéma iwawai niñnec imi niñqelima tohoma hakaga melembésémañ. Kilej ménda mindi amuma yac kecbésémañ iguc imi nej kowu nene ésécnec harémañ. Imuac némac naléiguc ha gémmañ imi gi ménda niñtegicbésémañ. ⁴ Wañu Sade ama areñaiiguc ichécga éréhécdac séwi usugina téreyá imi qakola ménda héima keczunec. Ienen imi eeginaguc, imuac séwi usugina laclalacnec niguc momacnec keñha wambin. ⁵ Méjnén yéy ogicmac imi imuhucyanec séwi usu téreyá laclalacnec héima kecmac. Wañu qara imi kekec hémbéñajawac kiwiiguc ménda auma mañgocnawac kiwaiguc zéma kua meme uñahéra ionac kicginaiguc qara imi nimmizua zémañ. ⁶ Méjnén yéy gezawagucnén yá uña téreyanén héraoriñ tuña tuña onac ac énézézac imi nimmac.

*Filadelfia héraoriñ ionac
biañac ara.*

⁷ Filadelfia hénəorij ionac kua meme uŋagina ac yomuhuc omina, téreyá zéma héla miŋina, Dawidiac ama wétéya késa kekera, nagu metecgéma auyu méjnén̄ méj héimacac séc qahac, waŋu héiyu méjnén̄ méj aumacac séc qahac inéj mia yomuhuc zézac; ⁸ Ninzaŋ, ni kicgaiguc nagu méj augéŋiac nanzac. Imi méjnén̄ méj hia ménda héimac. Neŋ guac wawaŋ memega ninzua. Gi kucga komora sac hegénzac, néŋ kileŋ acna tohoma qacna ménda qaecgénénc. ⁹ Ninzaŋ, Biria miŋinawac hénəorij, eŋaoc nini Yuda ic zéanzu, néŋ Yuda ic héla qahac ikoc ac zéanzu ionac sucginaiguc tosara hama guac hénagaiguc sicgé gémmuac hinocgé énécmiwa neŋ guac siŋga ninzua imi niŋtegicmu. ¹⁰ Gi nuac nanaŋ seliawac ackuažécna tohoanzaŋ imuac niŋ ni acguc manam batucac naléyá focdac baec séc hama ic embac baeciguc kecanzu i batucgé énécmimac nalé imuaru gi galeŋgé gémba nalé imi qiziziŋgéma kemmac. ¹¹ Ni foc hamaŋ imuac gi némacga hegénzac imi selianec késa kecna méjnén̄ méj ic kewu opocga imi ménda guagicmac. ¹² Méjnén̄ méj ogicmac imi Anutunawac ocmuŋiguc tandélopiŋ ésécnec kumu mimaŋ. Waŋu keŋhéi hahéi qahac naŋseligiyu iwac qahaiguc Anutunawac qara zéma Anutuac murunec kurumeŋ igucnec mama hahaya Yerusalem qelia Anutuac ama areŋa yanda imuac qara zéma nuac qacna qelia imi omimaŋ. ¹³ Méjnén̄ méj gezawagucnén̄ uŋa téreyanén̄ hénəorij tuŋa tuŋa ac énézézac imi nimmac.

Laodikea héraorij ionac gezac qézéy ac.

¹⁴ Laodikea héraorij ionac kua meme uŋagina ac yomuhuc omina; Hélacnec zémimia, ménzé ménzéya qahac, héipuc ic héla zéma Anutuac zéhicnj hičnj imuac hénihénianéy yomuhuc zézac; ¹⁵ Ni wawaŋ memega ninzua. Gi imi doku saŋgeŋa qahac geriwaguc qahac. Saŋgeŋa me geriwaguc kecbunec zéma ninzua. ¹⁶ Gi imi imuhuc sucgiraiguc doku sasakola kecanzaŋ, saŋgeŋa me geriwaguc qahac imuac niŋ kuana igucnec lomba mawésémaŋ. ¹⁷ Gi genja niŋjac ni mériajnaguc iwawai sasala henénzac imuac ni imuac me imuac ménda hocmaŋ zéanzaŋ, néŋ zapı qeqeya, mété qététaŋa, maqeqeya, kic hilic, zéma liaŋliaŋ kecanzaŋ imi ménda ninjtegičzaŋ. ¹⁸ Imuac gi hinocgé géňza. Nuarunec goli gericnénzegési gésia imi boŋa mena mériajnaguc wammac. Waŋu séwi usu lalacnec boŋa mema héina hingaru gamuga katanec kekec imi hoturuyu ménda hémmu. Waŋu kicgawac sacmasi boŋa mema kicga naecmima hémbésémaŋ. ¹⁹ Ni imi siŋ niŋnécmianzua séc zémindinji qemindinji waŋ énécmianzua imuac gi seliseli wamma ewaga melembésémaŋ. ²⁰ Ninzaŋ, ni nagu séŋganjeŋaiguc héichéicgéma nanzua, waŋu ménjnénéy méŋ ewana nimma nagu aunéŋu neŋ qeriaiguc emba inéŋ niguc neŋ i guc nekawunec oneqone wamma tacbi. ²¹ Méjnénéy méŋ ogicmac imi neŋ ogicma maŋgocnawac ic kewuac tataciguc tacanza ōsécnec neŋ titiŋa miwa nuac tatac edamuyaguc imuac momacnec tacbic. ²² Méjnénéy méŋ gezawagucnénéy Uŋa

téréyanéŋ hénaorij tuŋa tuŋa ac énézézac imi nimmac.

4

Kurumeŋiguc mepé qepési wammigic héjec.

¹ Waŋu imuac andiaiguc kic hima hémba kurumeŋiguc nagu méŋ auauyawac naŋec. Waŋu walac ac ewa témuŋ hétéŋja éséc niŋi imuacnec muŋguc yomuhuc nézéyec; Gi you éréna kecma iwawai hicŋimac imi gézéwa hénna. ² Imuhuc nimba duŋa foſdac uŋanéŋ népésiyu imuac qerriaiguc keri. Waŋu hémba kurumeŋ iguc ic kewu tatac méŋ taru imuaru ic méŋnéŋ tarec. ³ Waŋu tarec iwac alan tanera imi ɬasipa hoc qoucqoucgia zéma kanelian hoc pésia déŋgéra ésécnec, waŋu asoŋ furicnéŋ ic kewu tatac imi sécgé lelecgéma naŋec. Waŋu imuac alaŋa imi emerade hoc téŋgiŋ téŋgiŋa ésécnec. ⁴ Waŋu ic kewu tatac imuac lelec leleciguc ic kewu tatac 24 taru imuaru galeŋ 24 tacgic. Waŋu séwi usugina horua lalaclalac zéma orucginaiguc ic kewu opoc golinéŋ memeya héima tacgic. ⁵ Ic kewu tatac imuarunec pilitic asaha zéma buŋ parandaŋ zéma imuac hondondoŋa meric merira héréma mayec. Waŋu ic kewu tatac imuac wésiaiguc imi Anutuac uŋa 7 iminéŋ kifa yanda 7 béləŋaguc ésécnec zema naŋgic. ⁶ Waŋu ic kewu tatac imuac wésiaiguc imi iwawai konduŋ ésécnecnéŋ heyec. Imi mia kiruŋ me kristal hoc ésécnec qilic qilicyaguc.

Waŋu ic kewu tatac imuac maréŋa néwéc néwéc igucgeŋ zéma lelec leleciguc imi yanj

kekecginaguc 4 naņgic, waļu yaļ imuac wésé andiaiguc imi kicnēļ sēcgé énécmima hedarec. ⁷ Yaļ kekecyaguc walac walac imi laion tanec éscē, mēļ andiaiguc imi burumakao iwa sac qelia tanec éscēnec, iorac andégiraiguc naļec imi ic tanec éscēnec, imi onac andéginaiguc imi kunta nei putitima keŋkena éscēnec. ⁸ Waļu yaļ kekecginaguc 4 imi eļac eļac qengangina 6 he énécmiyec. Waļu qengangina duandia zéma maréjaiguc kicginanéļnec sēcgéma heyec. Waļu siņi kaiwe tac niniŋina qahac yomuhuc legic héima naņgic; Téréya, téreyā, téreyā, Miļ Kewu Anutu, wandac wandac medac medara. Kerecac keczac, waļu kecma hamac. ⁹ Waļu yaļ kekecginaguc 4 ieneļ ic kewu tataciguc tacma nalé tetecgia qahac kecanžac imi eeya héimima mepésimima ewa hia ac wammiangic séc ¹⁰ ic kuneļ 24 ieneļ mēļ ic kewu tataciguc tacma nalé tetecgia qahac kecanžac iwac wésiaiguc sicgéma mepésimima ic kewu opocgina imi tatac imuac wésiaiguc gilimima yomuhuc legic héimigic. ¹¹ Miļ Kewu Anutunina, genjaoc iwawai mocžon zéhicņi mihicņi wandacnec, guac ewa siņgawac séc zéhicņina kekecginaguc heanzac. Imuac edamuga zéma eebipiga zéma kucgawac mepési géngéļawac séc eegaguc wanžan.

5

Rama zéma kiwi limbi limbiņa.

¹ Waļu neļ hémba ic kewu tataciguc tarec iwac méra héiyaiguc kiwi limbi limbiņa mēļ heyec. Waļu kiwi imi wésia zéma andia momacnec

kiwiyagucnec waŋu sapé 7 asé kiwiyaguc iminéŋ meseli seliawac heyec. ² Waŋu hémba kua meme uŋa kuhagucnéŋ ac ewaya kuneŋ yandanec qacma yomuhuc zéyec; Mérénéŋ kiwi limbi limbiŋa yomi sapéya métima hutuyu sécgémacac séc eeyaguc wammaç? ³ Kurumej qahaiguc me baec qahaiguc me emu baec bawaiguc kiwi imi hutumac me olommacac séha méŋ ménda krec. ⁴ Waŋu hémba kiwi imi hutumac me olommacac séha méŋ ménda keru hocbipiyi. Imuac ni siac howuc howuc siari. ⁵ Imuhuc wamba ic kuneŋ ionarunec méŋnéŋ yomuhuc nézéma zéyec; Ménda siacna, laion méŋ Yudawac areŋ zéma Dawidiac gétéya igucnecnéŋ onogicdaczac imi héŋ tegicbésémaŋ. Imuac inéŋ mia kiwi sapéya 7 imi hia métima kiwi imi hutumac.

⁶ Waŋu neŋ hémba ic kewu tatac taru néwéc néwéc yan kekecginaguc 4 lelecgéma naŋgic, ic kuneŋ ieneŋ lelecgéma tatacginaiiguc tacgic momac yanda ionac sucginaiguc rama sac qeli méŋ naŋec. Rama imi becnec humuc mihicnjí mimia tanec. Waŋu iliha 7 zéma kiwa 7 hemiyec. Waŋu kiwa 7 imi mia Anutuac uŋa 7 baec séc méli énécmiyec imi eneŋ mia. ⁷ Waŋu rama sac qeli inéŋ mia kemma ic kewu tataciguc tarec iwac méra héiya igucnec kiwi limbi limbiŋa imi wagirec. ⁸ Wagiru yan kekecginaguc 4 zéma ic kuneŋ 24 ieneŋ ramawac wésiaiguc simiŋ héimigic. Ic kuneŋ ieneŋ eŋac eŋac gita zéma zéic golinéŋ memeya hofac héméŋa hiabia kuaya qeqeya késama naŋgic. Waŋu hofac héméŋa hiabia imi mia météré ic ionac zéwelec welecgina imi mia.

⁹ Waŋu ieneŋ legic qelia méŋ yomuhuc héigic, Geŋ imi kiwi limbi limbiŋa imi mema sapéya métiwésémaŋac séc eegaguc wanžaŋ. Becnec gugic humuma sacganéy baec séc ic embac séwi tanecgina hénia hénia igucnec, acgina hénia hénia igucnec, gawamaŋ hénia hénia igucnec hahaya bonj hérégina mema Anutuac buŋahéra onopocnec. ¹⁰ Waŋu geŋ mia Anutunina welen qemimu niŋac héŋgaleŋ ama areŋa yanda zéma hofac oo ichéra kumu énécminec. Waŋu ieneŋ baeciguc ic kewu waŋ énécmima kecmu.

¹¹ Waŋu neŋ hémba kua meme uŋa sasala yan-danéŋ ic kewu tatac zéma yaŋ kekecginaguc zéma ic kuneŋ imi lelecgé énécmima namma ac ewa zégič niŋi. Waŋu kua meme uŋa zaŋgégina imi 10 tauſenjač tuŋa tuŋa zéma 1 tauſenjač tuŋa tuŋa. ¹² Ieneŋ kuneŋ yanda qacma legic yomuhuc zéma héigic, rama humuc mihični mimia inéŋ kuha zéma, mériŋa zéma, niŋtegič qin̄tegičya zéma, medac medac wandac wandara zéma, zézé bipiya zéma, qac buŋaya zéma, mepé qepézi imi moczoŋ medacmacac séc eeyaguc wanžac! ¹³ Waŋu kurumeŋ qahaiguc zéma baec qahaiguc zéma emu baec bawaiguc zéma konduŋ qahaiguc zéma iwawai imuac qeriaiguc kecžu moczoŋ yanda ieneŋ yomuhuc zéma legic héigic; Ic kewu tat-aciguc tacžac i zéma rama sac qeli ioraru mepé qepézi zéma zézé bipi zéma qac buŋa yanda zéma kuc yandanéŋ nalé tetecgia qahac hema emma he érécmimac. ¹⁴ Imuhuc zégič yaŋ kekecginaguc 4 ieneŋ hélacnec zégič. Ic kuneŋ eneŋ mama simiŋ zéma pakagina héima mepé qepézi waŋ érécmigic.

6

Sapéya 7.

¹ Waṇu hémba rama merawanéj sapéya 7 imuacnec ménj métiyec. Métiyu yaṇ kekecginaguc 4 ionarunec ménj imi buṇ parandaŋ ewaiguc qacma hana zéyec. ² Zéyu hémba becosic lalacnec ménj naṇu qahaiguc ic ménj tarec. Ic imi tewiyaguc waṇu ic kewu opoc ménj mimia waṇec. Waṇu Inéj yaré qema onogicma onogicma muṇguc onogicmanj zé keṇec.

³ Waṇu rama merawanéj sapé qétéya 2 métiyu gezacnanéj nimba yaṇ kekeraguc qétéya 2 iminéj hana zéma qarec. ⁴ Qaru becosic pésianéj haréyec. Waṇu qahaiguc ic ménj tarec inéj mia baeciguc luae mesohoyu ic enej euhumu amumu niṇac ac wammima, sou yanda ménj momacnec mimia waṇec.

⁵ Waṇu rama merawanéj sapéya qété 3 métiyu yaṇ kekeraguc qété 3 iminéj hana zéma qaru niṇi. Waṇu hémba becosic ménj zapélanéj hayec. Waṇu qahaiguc ic ménj tarec inéj réwéri qétéya memeyawac sigel ménj késa tarec. ⁶ Waṇu ni yaṇ kekecginaguc 4 ionac sucgina igucnec ic ewa éscenecnéj hicnyu niṇi. Zéye cnéj bali gocmia usu momacgucac boṇa imi ai meme momacgucac ai boṇa wammac. Waṇu wit gocmia usu magucac boṇa imi ai meme momacgucac ai boṇa wammac. Waṇu oliwa halécyu zéma waiṇ gocmia imi ménda mebiriwésémaṇ.*

---

* **6:6:** Imuhucya imi sacmasi éscenec wiziginaiguc haianjic. Imuac goiya héimimiā waṇec.

⁷ Waŋu rama merawanéŋ sapéya qété 4 métiyu yaŋ kekeraguc qété 4 inéŋ hana zéma qarec.
⁸ Waŋu hémba becosic méŋ séwi alaŋa téŋgiŋ téŋgiŋ méiméiya hayec. Ic méŋ qahaiguc tarec iwac qara imi humuc. Waŋu humumia ionac baec dumuŋjanéŋ i méndacmiyec. Waŋu ieren baeciguc zawé kemboŋ qahac méndémma imuac-nec momacguc imuac singirawac wammaoc niŋ kuc buŋa érécmimia. Waŋu sou zéma béti zéma humuc zéma baecac haséŋ yaŋ imuac kuhanéŋ unuhumuyoc.

⁹ Waŋu rama merawanéŋ sapé qété 5 métiyu hémba Anutuac ackuažéc zéma héipuc acgina niŋac wamma unugic humugic ionac unjaginanéŋ zaki téreyá héniaiguc tacgic iniri. ¹⁰ Ieneŋ kucnec qacma zégic, téreyá zéma héla miŋina Miŋ Kewu yanda gi nalé dahec mehorugima ic embac baeciguc keczu imi ménda zétecgé énécmima sacninawac kitawa imi ménda meleŋ énécmima kecbésémaŋ? ¹¹ Imuhuc zégic séwi usu horua lalacnec miŋ séc énécmidacma yomuhuc énézéyec; Nalé hotoŋadac tachiarugic weleŋ qeqe alahécgina tosara unugic ini ésécnec humugic qétéginá sécgéyuguc ai imi memaŋ.

¹² Waŋu neŋ hémba rama merawa iminéŋ sapé qété 6 métiyu naŋ yanda meyu kaiwe imi zapí qema maleku noniŋ zapéla imuac ɬuanéŋ memeya ésécnec waŋec. Waŋu maso howiacnec imi sac ésécnec waŋec. ¹³ Waŋu kurumeŋu ménisikilu imi luhuc kuneŋ yandanéŋ qeyu nemuyac ic imuac gocmia quwura tiyu baeciguc maanžac ésécnec magic. ¹⁴ Waŋu kurumeŋ imi

mia papia limbigic keŋanžac éséc imuhuc limbi amuma qahac waŋec. Waŋu baec boŋa zéma konduŋ baec komoc imi hézéracgé énécmimia waŋu tatacgina waigic. ¹⁵ Haka imuhuc hicŋiyu baec séc ic kewu zéma ionac taséhécgina zéma biŋ qeqe ic kiwa hécgina zéma hinac mérianginaguc zéma kucginaguc zéma iwawai miŋina keckec zéma weleŋ qeqe ic ieneŋ banjec zéma banja tosara baec boŋaiguc hezac imuac sucnén̄ suciguc saŋgigic. ¹⁶ Baec boŋa zéma banja énézéma qac-ninu bacgém̄a mama ic kewu tataciguc taczac iwac kiwa igucnec zéma rama merawa iwac qeri biric igucnec musaŋgé nénécmigic zégič. ¹⁷ Qeri biricgirawac nalé yanda imi ducŋizac imuac niŋ ic mérénén̄ hia naŋselimac?

7

Israel ic sapéginaguc ionac qétégina 144,000.

¹ Waŋu haihaka imi tecgéyu ni kic hima kua meme uŋa 4 inicba baec wanŋoŋa 4 imuaru namma baecac luhuc 4 imi baeciguc me kondunjiguc me ic hésa hénia héniaiguc ménda qemac niŋ késama naŋgic. ² Waŋu hémba kaiwe éré éréya igucnec kua meme uŋa ménjnén̄ Anutu kekecyaguc iwac asé kiwiya késama éréma kua meme uŋa 4 baec zéma konduŋ mebirimu niŋ kucgina énécmiyu késa keczu ionac muru kucnec qacma yomuhuc énézéyec; ³ Ini mambéc naŋgic Anutuac weleŋ qeqe ichéra ionac pakaginaiguc asé kiwiya meénécmi tecgéyuguc baec zéma konduŋ zéma ic hésa imi mebirimu. ⁴ Waŋu ic

embac asé kiwi hai énécmimia ionac ɶaŋgégina imi Israelac qelihéra tuŋa tuŋa ionarunec 144,000 waŋec. ⁵ Waŋu Yudawac arenjhéra ionarunec imi 12,000, Waŋu Rubenac arenjhéra ionarunec imi 12,000, Waŋu Gadeac arenjhéra ionarunec imi 12,000 waŋec, ⁶ Aseriac arenjhéra ionarunec imi 12,000, waŋu Naftaliac arenjhéra ionarunec imi 12,000, waŋu Manaseac arenjhéra ionarunec imi 12,000 wanjec. ⁷ Waŋu Simeonac arenjhéra ionarunec imi 12,000, waŋu Lewiac arenjhéra ionarunec imi 12,000, waŋu Isakawac arenjhéra ionarunec imi 12,000 wanjec. ⁸ Waŋu ɬabulonac arenjhéra ionarunec imi 12,000, waŋu Yosefeac arenjhéra ionarunec imi 12,000, waŋu Benzaminac arenjhéra ionarunec imi 12,000, imuħuc asé kiwigina hai énécmimia wanjec.

*Ic tuŋ yanda baera baera
igucnec hahoya.*

⁹ Haka imi hémba baera baera zéma ic séwigma hénia hénia zéma hénioriŋ hénia hénia zéma acgina hénia hénia igucnec ɶaŋgégina yanda méjenéŋ mén olommuac séc qahac imuħucyanéŋ maleku horua lalacnec héima méraginaiguc samae ic hawa meemma ic kewu tatac imuac wésiaiguc zéma rama merawa iwac wésiaiguc naŋgic. ¹⁰ Namma kucnec qacma yomuhuc zégič; anjéŋ titi imi ic kewu tataciguc taczac neŋaŋ Anutu i zéma rama merawa iorac muru hezac. ¹¹ Imuhuc zégič kua meme uŋa ic kewu tatac zéma galen zéma yaŋ kekecginaiguc imi lelecgéma naŋgic imi moczoŋ ic kewu tatac imuac wésiaiguc simiŋ héima kic tanecgina memama baeciguc

héidacma mepésimigic. ¹² Mepésimima yomuhuc zéhic; Hélacnec mepé qepési zéma zézé bipi zéma niŋtegic qin̄tegic zéma ewa hia ac zéma ee héihéi zéma kuc zéma medac medac wandac wandacnéy Anutunina iwac muru nalé tetecgia qahac hema emma hemac. Hélacnec!

¹³ Zéhic ic kunej ionarunec méjnénj nuac yomuhuc zéyec; Séwi usu horua lalacguc imi méré méré eneŋ, waŋu dimuacnec hagic? ¹⁴ Qesi néŋu ac yomuhuc melemma zéyi, miŋna gen̄gaoc ninzaŋ. Waŋu inéŋ nézéma zéyec; Imi eneŋ zéra waiya qeria igucnec hagic. Waŋu rama merawa iwac sawanénj séwi usugina imi zuacyacgégic lalacnec wandaczac. ¹⁵ Hénia imuac niŋac yomi eneŋ Anutuac ic kewu tatac imuac wésiaiguc kecanzu. Waŋu iwac ocmuŋ téréyaiguc siŋi kaiwe séc Anutu mepésimigic ic kewu tataciguc taczac inéŋ ionac qacgina hali ésécnec waŋ énécmimac. ¹⁶ Waŋu muŋguc tomeŋgina héla qahac ménda wamma déméŋgina muŋguc doku niŋac qaŋgararanj ménda qemac. Waŋu kaiwe me iwawai geriwagucnénj ménda kasonji énécmimac. ¹⁷ Hénia imi yomuhuc; Ic kewu tatac imuac na-muŋaiguc rama merawa nanzac inéŋ mia galen̄gé énécmima, doku hogoya kekecyaguc imuaru qindinjí énécmima kemmac. Waŋu Anutunénj kic masigina moczoŋ kicgina igucnec zuacénéc midacmac.

8

*Sapé 7 zéma héméŋa
memeyawac goli zéic.*

1 Waŋu rama merawa imi sapé qété 7 métiyu kurumeŋiguc némbéj hicŋima heyu 30 minit imuac séc waŋec. **2** Imi tecgéyu kua meme uŋa 7 Anutuac wésiaiguc naŋgic inicba témuŋ 7 énécmiyu késa kecgic.

3 Waŋu kua meme uŋa méŋnén ziniŋ wanafu sasala mimia waŋu sokoc golinén memeyaiguc haima mema hama ɬaki téréya hosuraiguc naŋec. Imi mia météré ic momac yanda ionac ɬéwelecginaguc momacnec ic kewu tatac imuac wésiaiguc ɬaki téréya golinén memeya imuaru haimiman ɬé mema hayec. **4** Waŋu hofac hémenja hiabia iminén météré ic ionac ɬéwelec welecginaguc momacnec kua meme uŋa iwac méria igucnec Anutuaru yacma eŋec. **5** Kua meme uŋa iminén imuhuc wamma ɬaki téréya igucnec geric ɬéra mema iwawai hémenjaguc memeyawac sokoc imuaru tiloyu sécgéyu baeciguc qocgéyu hingarec. Hingaru zalalak ɬéma buŋ parandaŋ gururu meric merira ɬéma pilitic héiyu naŋ meyec.

Aŋ témuŋ 7.

6 Waŋu kua meme uŋa qété 7 témuŋjinaguc ieneŋ témuŋ qewiŋ ɬé efiamugic. **7** Waŋu kua meme uŋa qété 1 iminén témuŋa qeyu komboč luhuc ɬéma geric sacyaguc mutu qutulaŋgia pocgéma baeciguc mayec. Mama baec yanda haréwéc ionarunec momacguc imi zema ɬedarec. Waŋu ic zuŋ haréwéc ionarunec momacguc ɬema ɬedarec. Waŋu tataŋ qézézac imi momac yanda ɬema ɬedarec.

⁸ Waŋu kua meme uŋa qété 2 inéŋ témuŋa hiyec. Hiyu iwawai méŋ baec bonja yanda geric béləŋaguc tanec imuhucyanéŋ konduŋiguc gilimimia waŋu konduŋ haréwéc ionarunec momacguc imi melemma sac waŋec. ⁹ Waŋu konduŋ qeriaiguc yan kekecginaguc imi tuŋ haréwéc ionarunec momacgucac séc imi humudacgic konduŋ qahaiguc zéic sasala imi acguc tuŋ haréwéc ionarunec momacgucac séc imi hézénq qézéŋgédacgic.

¹⁰ Kua meme uŋa qété 3 inéŋ témuŋa hiyec. Hiyu widi yanda mén̄ kifa yanda ésécnec béləŋaguc imi kurumen̄ igucnec mama doku téfara tuŋ haréwéc ionarunec momacgucac séc zéma doku kiwa tuŋ haréwéc ionarunec momacgucac séc imuari mayec. ¹¹ Waŋu widi imuac qara imi kumiŋ howura waŋu imuac niŋ doku haréwécnec momacgucac séc imi howuc howuc wandaru doku howuc howuc iminéŋ mebiri énécmiyu ic embac sasala humugic.

¹² Waŋu kua meme uŋa qété 4 iminéŋ témuŋa hiyec. Hiyu kaiwe gésiyu haréwéc waŋu imuacnec momacguc zéma, maso gésiyu haréwéc waŋu imuacnec momacguc zéma, sikilu méndéŋ énécmiyu tuŋa haréwéc waŋu imuacnec momacguc imi unuhumudarec. Unudaru kaiwe kuha haréwéc imuарunec momacguc imi mayu ai meme momacgucac naléya imi méndéŋu haréwéc waŋu imuacnec momacguc asaha qahac waŋec, waŋu sinji acguc haréwéc imuарunec momacguc asaha qahac waŋec.

¹³ Waŋu ni muŋguc hémma gezacnanéŋ nimba

sawaiguc kuntac méj putitima kemma kucnec qacma yomuhuc zéyec; Imi sac qahac kua meme uṇa haréwéc mén témunjinaguc imuac niŋ bae-ciguc kecžu ionac muru yei saec, saec, saecnéj hemac!

9

¹ Waṇu kua meme uṇa qétē 5 inéj témunja hiyec. Hiyu nej hémba sikilu mén kurumen igucnec tecgéma baeciguc mayec. Waṇu inéj mia uṇa biria ionac baec dumunja imuac wétéya mimiawac késa kerec. ² Waṇu inéj uṇa biria ionac baec dumunja imuac wézéra auyu imuac-nec hofac sinjindéndéngia yanda éréyec. Éréyu baec sésénj imuac hofac yanda niŋac kaiwe zéma sawanéj sinjidéngéyec. ³ Waṇu hofac qeria igucnec zíkoŋ eneŋ baec séŋgaŋenj érégic. Waṇu ieneŋ baecac kuaŋkuanjac kuha ésécnec kuc buṇa yanda énécmimia. ⁴ Waṇu ieneŋ baeciguc ketekecqanj kiwiya téŋgiŋ zéma ic hésa hénia hénia imi ménda mebiri énécmimu, néj ic embac tosara pakaginaiguc Anutuac asé kiwi ménda hai énécmiyu kecžu imi sac mebiri énécmimu niŋac zéénéc mimia waŋec. ⁵ Waṇu unugic humumu niŋac qahac, néj ej maso 5 kiric qiric waŋ énécmima qenzeŋ manzeŋ mihičji énécmima kecnu niŋ zézéya. Waṇu qenzeŋ manzeŋ imi mia kuaŋkuanj néj ic méj kiyu nimmamac séc kuha imuhucya. ⁶ Waṇu nalé imuaru imi ic eneŋ humuwij zé wamma zéwelecmu, néj imuac buṇa ménda énécmimia wammac. Waṇu humuc niŋac yaiwisisiŋ memu, néj humucnéj néŋgac énécmimac.

⁷ Ʌikoŋ ionac tanecgina imi mia becosic yaréiguc kembinjac zé yaréac iwawai megič iniiňiya imuhucya mia, orucginaiguc opoc golinéŋ memeya éscénec. ⁸ Waňu žucgina imi embac onac oruc žucgina luaeluaeya éscénec imuhucyanéŋ he énécmiyec. Waňu žécgina imi laionac zéra éscénec. ⁹ Waňu tétéc nežic nežicgina imi tétéc saiwa aiňnéŋ memeya éscénec heyec. Waňu qeqqanġina urumenja imi karisi becosic sasalanéŋ yaréiguc kembinj zéma usuňnec keňgic qacanžac hétéŋ imuac séc. ¹⁰ Waňu žigina imi kuaňkuañac zia éscénec waiyaguc. Kuc buňagina imi maso 5 séc ic embac mebiri énécmimiac séc. ¹¹ Waňu ionac muru miň kewugina kecénécmiyec. Imi mia uňa biria ionac baec dumuňa imuac kua meme uňaya. Qara Hebirao aciguc Abadon, Girik aciguc Apolion, neňaŋ aciguc Kisikiyoŋ uňa.

¹² Kunta neinéŋ yéwéri haréwéc zéma qarec. Imuacnec Momacguc imi hama keňu tecgézac. Waňu ninžu yéwéri éréhéc hezaocnec.

¹³ Waňu kua meme uňa qété 6 iminéŋ témuŋ hiyec. Hiyu nimba žaki téréya golinéŋ memeya Anutuac wésiaiguc tacžac imuac iliha 4 imuacnec ac ewa méŋ hicňiju niňi. ¹⁴ Hicňima kua meme uňa qété 6 témuňa késa nańec iwac yomuhuc ézéyec; Doku téfara yanda Yufurata iguc kua meme uňa 4 qaté énécmimiawac kecžu imi hulac énécmigic. ¹⁵ Waňu kua meme uňa 4 hulac énécmiyu yawuň méŋ imuac maso méŋ imuac kaiwe méŋ imuac kaiwe kiwa žézéya imi ducňiju

baec séc ic embac méndéŋ énécmigic tuŋgina haréwéc waŋu imuacnec tuŋgina momacguc imi unuhumumu niŋac mézézéŋé énécmimia.

16 Waŋu yaré ic tuŋginaguc becosiciguc tatac ionac qétégina 200 milion imuhuc zégič niŋi.

17 Unjaiguc héhéŋa imuhucgen becosic zéma ic imuac qahaiguc tacgic imi inicba tétec saiwa imi alaŋa geric ésécnec pésicpésiha zéma quoc quoc zéma qaoc qaoc imuhucya héima kecgic.

Waŋu becosic ionac orucgina imi laionac oruha ésécnec. Waŋu kuagina igucnec imi geric béləŋa zéma hofac zéma salfa mayec.

18 Waŋu ionac kuagina igucnec geric béləŋa zéma hofac zéma salfa yéwéri haréwéc hicŋiyec iminéŋ ic embac méndéŋ énécmiyu tuŋgina haréwéc waŋu imuacnec tuŋgina momacguc imi unuhumudacgic.

19 Waŋu becosic ionac kuc buŋagina imi kuagina zéma zíginaiguc heyec.

Waŋu zígina imi qaté mokolen oruha ésécnec.

Waŋu iminéŋ ic embac mebirí énécmiyec.

20 Waŋu yéwéri imuac qeriaiguc ménda humuma kecgic ieneŋ haka biria méraginanéŋ waŋgic imuac ewa éréhéc ménda wamma ménda waigic, néŋ uŋa hénia hénia zéma baniara hénia goli me siliwa me aiŋ pésia me hoc me ichésa mema méraginanéŋ memeya kicginanéŋ hémmuac séc qahac, gezacginanéŋ nimbiŋac séc qahac, waŋu hénaginanéŋ keŋha wammuac séc qahac imuhucywac mepési énécmima kecgic.

21 Waŋu ic unuhumugic imi zéma paŋge manira zéma kaisero zéma kowu meme haka imuacnec ewa melen ménda waŋgic.

10

Kua meme uŋa kiwi limbi limbiŋaguc.

¹ Waŋu kua meme uŋa kuha yanda méŋnén̄ ho-susunéŋ aturu amuma kurumeŋ igucnec mayec. Mayu hémba oruha susuriaiguc asoŋ firic heyec. Waŋu iwac kic ségeria imi kaiwe éscnec, waŋu héna héréra imi geric bélanya tandé lopion̄ tanec éscnec. ² Waŋu mériraiguc kiwi limbi limbiŋa hutuhutuya komora méŋ késa kerec. Waŋu héna héiyánéŋ konduŋ qahaiguc, héna kanayanéŋ bae-ciguc tima naŋec. ³ Namma ac kucnec qacma laionnéŋ géréréc géŋzazc éscnec qarec. Qaru nalé imuari buŋ parandaŋ 7 ieneŋ momacnec qacgic. ⁴ Imuhuc qacma zégič nimma bec ki-wiiguc omaŋ zé wamba kurumeŋ igucnec qac yomuhuc nuac muru mayu ninj. Buŋ parandaŋ 7 ieneŋ zégič imi ménda oma hunuŋ mena eŋ taru. ⁵ Waŋu kua meme uŋa héŋi inéŋ konduŋ zéma baec tima naŋec inéŋ mia méra héiyánéŋ kurumeŋiguc meyacma yomuhuc zéyec; ⁶ Waŋu tetecgia qahac kecma kurumeŋ zéma iwawai imuac qeriaiguc hezu imi zéma, baec zéma iwawai imuac qeriaiguc hezu imi zéma, konduŋ zéma iwawai imuac qeriaiguc hezu imi moczoŋ yanda zéhicŋiyec iwac qaraiguc zéselima zéyec; nalé mehoru horugia méŋ ménda hemac. ⁷ Kua meme uŋa qété 7 témuŋa himac nalé imuari me imuari degúcdacmi Anutuac ac saŋa weleŋ qeqe ichéra kua meme ic ionac muru énázéyec iminéŋ hélaguc wandacmac.

⁸ Waŋu kurumeŋ igucnec ac hicŋima nuac muru mayec ewa iminéŋnec muŋguc nézéma

yomuhuc zéyec; Geŋ kemma konduŋ zéma baec tima nanzac kua meme uŋa iwac mériaignuc kiwi limbi limbiŋa hutu hutuyawac hezac imi mewésémaŋ. ⁹ Imuhuc zéyu neŋ kua meme uŋa iwac muru kemma kiwi limbi limbiŋa komora imi nénna zéma ézéwa kua meme uŋanéŋ mema nena guac tomenŋaiguc imi howuc howura wammac, néŋ guac kuagaiguc imi morombazec dokuya ésécnec siŋaguc wammac zéyec. ¹⁰ Imuhuc zéyu neŋ kua meme uŋa iwac mériaignuc kiwi limbi limbiŋa komora imi mema neyi. Newa kuanaiguc imi morombazecac doku ésécnec siŋaguc waŋec, néŋ hiŋgacma nuac tomenŋaiguc imi howuraguc waŋec. ¹¹ Waŋu inéŋ yomuhuc nézéyec, gi imi ic embac hénia hénia zéma, gawamaŋ hénia hénia zéma, acgina hénia hénia zéma, ic kewu ionac momacnec muŋguc andiawac ara énézéwésémaŋ.

11

Héipuc ic éréhéč.

¹ Waŋu uŋ kembajə tac ésécnec méŋ némma yomuhuc zéyec; Yacma Anutuac ocmuŋ téreyá zéma ɬaki téreyá imuac séha qétéya zéma imuac qeriaiguc mepé qepési wanžu ionac ɬaŋgégina imi momacnec oloŋ énécmina. ² Waŋu ocmuŋac ama sombeŋ imuac séha imi ménda olomma eŋ waina hemac. Ama sombeŋ imi mia ic enia ionac wai énécmimia. Imuac niŋac ieneŋ maso 42 imuac séc ama areŋa yanda imi eŋ tima keŋha wammu. ³ Waŋu ni héipuc ic

éréhécna kuc buŋa érécmiwa iereŋ maleku sogawac buŋa héima ai meme 1260 imuac séc bianjac ara énézému. ⁴ Iereŋ imi baec yomuac Miŋina Anutu iwac wésiaiguc nanaŋa oliwa ic éréhéc zéma kendol tatara éréhéc imi mia. ⁵ Ic méŋnénj ménj mebiri érécmimanj zé wammaciguc kuagira igucnec geric bélajanéŋ éréma hažéc hécgira imi qécgé énécmimac. Ic méŋnénj mebiri érécmimanj zé wammac imi inéŋ imuuhuc humucac buŋa wammac. ⁶ Waŋu iereŋ imi kuc buŋagiraguc. Imuac bianjac ara zémanec kecmu naléya naléya imuaru imi kia ménda hamac niŋ kurumenj hézicgéyoc. Waŋu ac zéyic dokunéŋ sac wammac niŋ kuc buŋa he érécmizac. Waŋu singira méndacma nalé imuac me imuac yéwéri tanera soho sohoya hénia hénianéŋ baec imi qemaoc. ⁷ Waŋu iereŋ héipuc ac imi zéyic tecgéyu imuaru uŋa biriawac baec dumuŋa imuarunec yan biria yanda iminéŋ éréma yaré waŋ érécmima iriyu humumaoc. ⁸ Humuyic qamocgira wai érécmigic ama areŋa yandawac hénia yandaiguc hemaoc. Waŋu ama imuac qara imi qeri uŋawac séciguc Sodom zéma Izipte zézéya. Min kewugiranéŋ ama areŋa yanda imuaru mia ic héŋgeŋa wéndaraiguc qegic humuyec. ⁹ Waŋu ic embac séwigina hénia hénia zéma acgina hénia hénia zéma gawamanjina hénia hénia séc ic embac ieneŋ qamocgira imi ai meme haréwéc zéma ménjac bakia kicginanéŋ iricma kecmá kicsuanjiguc ménda téŋgé érécmimu niŋjac qetalimu. ¹⁰ Waŋu kua meme ic iereŋ imi baecac ic embac ac geriwaguc waŋ énécmima yéwéri mihicŋi

énécmiyoc. Hénia imuac niјac iereŋ humuyic ségiségi wamma ewa hia nimma sese amumu.

11 Waňu ai meme haréwéc zéma méŋac bakia tecgéyu Anutu arunec kekecac wésésénéŋ hama iorac qerigiraiguc hiŋgarec. Hiŋgaru yacma hénagiranéŋ tima naŋoc. Waňu iricma naŋgic ionac muru bac yandi yandi kuneŋ yanda hicŋi énécmiyec.

12 Waňu kurumeŋ igucnec qaqac kuneŋ yanda iorac muru yomuhuc mayu niŋoc, iri you éréyic.

Waňu iereŋ ac imi nimma hažéc hécgira ienen iricmanec naŋgic hosusuiguc kurumeňu ejoc.

13 Ejic nalé idacmuaru mia naŋ yanda meyec.

Meyu ama areŋa yanda méndéŋ mimia 10 imuacnec momacguc iminéŋ zéŋgéyec.

Waňu naŋ mema heyec imuac suraiguc ic ɬaŋgégina 7,000 humugic.

Waňu wai énécmimia ienen bacgina yandiyu kurumeŋ miŋina Anutu edamuya héimigic.

14 Kunta neinéŋ yomuhuc zéyec; Yéwéri qété éréhécnéŋ hama kenzaoc, néŋ yéwéri qétéya haréwéc imi fodac hamac.

15 Waňu kua meme uŋa qété 7 inéŋ témuňa hiyec.

Hiyu kurumeňiguc ac ewa yanda sasala hicŋima yomuhuc zéyec.

Baecac héŋgaleŋ ama areŋa yanda imi Miŋ Kewunina Kristoac héŋgaleŋ ama areŋa yanda wammac.

Waňu inéŋ nalé tetecgia qahac galenjéma kecma emma kecmac.

16 Waňu qeriawac galeŋ 24 Anutuac kiwaiguc ic kewu tataciguc tacgic ienen simiŋ héima musugina baeciguc héima Anutu mepésimigic.

17 Mepési mima legicgina yomuhuc héigic;

Ewa hia!

Miŋ Kewunina Anutu, kecnecac kecžan, medac medac wandac wandac

miŋina geŋgaoc, kuc yanda késama ic kewu waŋ nénécmianzaŋ. ¹⁸ Baera baera ic eneŋ qeri geric waŋgénzu. Imuac guac qeri gericgawac buŋhazac. Humuc ic niŋgési énécmima weleŋ qeqe ic, kua meme ichécga zéma ic embac téreyá zéma tosara guac qacgawac eeya héimianzu, kuneŋ me komora séc hakaginawac séc bakia hiabia meéncmima baec mebirianzu imi mebiri énécmiwésémaŋ imuac naléya hazac. ¹⁹ Waŋu kurumenjiguc Anutuac ocmuŋ aŋgéyu Anutuac sisipac ac imuac katapanéŋ ocmuŋ qeriaiguc winiŋu hicŋiyec. Waŋu imuarunec pilitic zéma gururu meric merira zéma buŋ parandaŋ zéma naŋ zéma komboc luhuc selia qeyec.

12

Embac zéma mažuaŋ.

¹ Waŋu kurumenjiguc sésécac haka kuneŋ yanda yomuhuc hicŋiyec, embac ménénéŋ kaiwe maleku ésécnec héima naŋec. Waŋu hénaya bawaiguc maso taru oruhaiguc ic kewu opoc sikilu 12 yaguc tarec. ² Waŋu embac iminéŋ hériyaguc waŋu, merac memac niŋ aži kiyu, yaiwisisiŋ wamma tarec. ³ Imuhuc waŋu sésécac haka méŋ kurumenj igucnec hicŋiyec. Ninzu, mažuaŋ yanda pésia méŋ heyec. Imi mia oruha 7 zéma, iliha 10 késa keru, oruha 7 séc ic kewu opoc tacma keŋec. ⁴ Waŋu zianéŋ kurumenjiguc sikilu tuŋ haréwéc igucnec tuŋ momacguc héréma baeciguc giliyu madarec. Imuhuc wamma embac merac memaŋ zé wawaŋa iwac wésiaiguc merac meyu qécgémaŋ zé nimma tarec. ⁵ Waŋu

embac imi naŋawac meyec. Waŋu naŋa imi kecma ic kewuac aiŋ tacnéŋ baera baera galeŋgé énécmimac niŋ zé mimia. Waŋu naŋa imi Anutu zéma iwac ic kewu tatac imuac wésiaiguc wagicma eŋec. ⁶ Waŋu embac imi baec kéra kérasiaiguc néŋgacma keŋec. Imuaru kaiwe ai meme 1260 imuac séc héŋgaleŋ wammimu niŋ Anutunéŋ duŋ tatara méŋ biaŋac buŋa mihicŋi miyu heyec.

*Kua meme uŋa Mikaelnéŋ
mazuaŋ nesimiyu keŋec.*

⁷ Waŋu kurumenjiguc yaré téma hicŋiyec, kua meme uŋa Mikael zéma kua meme uŋahéra ieneŋ mazuaŋac hažéc wamma yaré waŋgic mazuaŋ zéma kua meme uŋahéra ieneŋ imuhucyanec yaré bakia melemma qegic. ⁸ Waŋu mazuaŋ zéma ieneŋ kawali ménda wamma maunudarec. Waŋu kurumenjiguc titiŋa méŋ ménda he énécmiyec. ⁹ Waŋu mazuaŋ yanda nesimigic néŋgacma mayec. Mazuaŋ imi mokoleŋ wahala kuwi zéma Biria minjina zémimia imi mia. Inéŋ kurumeŋ bawaiguc keczu imi moczoŋ ikoc waŋ énécmianzac. Waŋu nesimiyu baeciguc mayec. Waŋu kua meme uŋahéra imi acguc momacnec nesi énécmigic madacgic. ¹⁰ Waŋu kurumenjiguc ac ewa yanda méŋ yomuhuc hicŋiyu niŋi; Dac muna hécnina ionac hažéc ac mihicŋima Anutuaru siŋi kaiwe séc aciguc onopocaŋec imi qegiligic mayec. Imuac niŋac deguc neŋaŋ Anutuninawac aŋgén titi zéma kuc zéma héŋgaleŋ ama areŋa yandaya zéma iwac Kristoyawac kuc buŋanéŋ hicŋi hazac. ¹¹ Waŋu dac muna hécnina

ieneñ ramawac sac imuac kuha zéma héipuc ac wamma zégic imuac kuhanéñ hazéc imi ogicgic. Ieneñ imi humucac décyraiguc kerenjic, néñ kekecginawac ewa éréhéc ménda wanjic. ¹² Imuac niñac, kurumenj zéma imuaru kekecginaguc kecanzú ini, ségiségi wanjic! Wanju Biria minjinanéñ ejeya naléya imi hotoña wanzac imi ninjeticma qeri biric kuneñ yanda nimma mayec. Imuac niñac baec zéma konduñ imuaru imi yewéri hemac.

¹³ Wanju mažuañ imi baeciguc nesimimia wanjec imi héjtegicma embac nañawac meyec imi genesi wammiyec. ¹⁴ Wanju embac imi kunta nei kuneñ yandawac qenqanj hérera mimia wanjec. Imuac niñac inéñ mažuañac héjacya mema hia néngacma putitima keñec. Kemma baec kéra kérasiaiguc imuaru nalé éréhécnéñ méñ zéma bakia imuac sécdac héngaleñ wañ mimiawac kerec. ¹⁵ Wanju mokoleñ imi dokunéñ embac imi késama kemmac niñac wamma iwac andiaiguc kemma kuaya igucnec doku yanda doku téfara ésécnec qocgéyu mayec. ¹⁶ Wanju baecnéñ embacwac méra mima kuaya anjéma doku mažuañnéñ loñec imi qécgédarec. ¹⁷ Wanju mažuañ imi embacwac qeri biric nimmiyec. Nimmima liliñgéma kemma embac iwac nambérac héra tosara Anutuac zézé seli ac niñtohomá kecma Yesuac héipuc ac imi anjétima kecañgic iniguc yaré qemañ zéma ¹⁸ konduñ sakasaciguc nañec.*

---

* **12:18:** Kiwi tosaraiguc; Ac bakia yomi kembajña 17 iguc toroqekeyawac heyu kembajña 18 imi héla qahac eñ hezac.

13

¹ Waŋu ni hémba konduŋ qeria igucnec yaŋ biria méŋnén̄ éréyec. Imi iliha 10 zéma oruha 7 hemiyec. Waŋu iliha 10 imuaru ic kewu opoc 10 tacma keŋec. Waŋu oruhaiguc séc imuaru qac kiwi Anutu zébiri qébiri waŋ mimianén̄ hema keŋec. ² Yaŋ zérاغuc héŋi imuac tanera imi pusi kuneŋ yanda leopad yaŋ ésécnec, héna mériä imi haséŋ yaŋ bea imuac mériä ésécnec, waŋu kuaya imi haséŋ yaŋ laion kuaya ésécnec, waŋu mažuaŋ iminén̄ enyea kuha zéma ic kewu tatacyä zéma qac buŋa imi yaŋ biria iwac waimiyec. ³ Waŋu hémba yaŋ imuac oruha méŋ imi hézén̄ hézéŋgiä humumia ésécnec hemiyec. Waŋu wiziya humumia imi misirima hiaruyec. Hiaruyu baec séc ic eneŋ yaŋ imuac hémma welicgéma méndacmigic. ⁴ Waŋu mažuaŋ iminén̄ yaŋ imuac ic kewuac qac buŋa miyec. Imuac niŋac ic embac ieneŋ yaŋ imuac mepé qepési wammima yomuhuc zégiç; Mérénéŋ yaŋ imuhucywac séc? Mérénéŋ i gac efima yaré qemacac séc?

⁵ Waŋu yaŋ imi séwi eŋenjawac ackuažéc zéma mematitiac ackuažéc zémacac niŋ kuaya biria haimimia waŋec. Waŋu maso 42 imuac séc ai mema kecmac niŋ kuc buŋa qemimia waŋec. ⁶ Waŋu yaŋ iminén̄ kuaya aŋgéma Anutu zébiri wammima qac buŋaya zéma iwac ocmuŋa zéma tosara kurumenjiguc keczu imi momacnec zébiri qébiri waŋ énécmiyec. ⁷ Waŋu ic embac téréya hažéc waŋ énécmima yaré qema onogicmac niŋac ic kewuac buŋa qemimia waŋec. Waŋu séwigina hénia hénia zéma baera baera ic embac zéma acgina hénia hénia zéma baera baera imi

kewu wanj énécimimac niŋ kuc buŋa qemimia wanjec. ⁸ Waŋu rama merawa qegic humuyec iwac kekecac kiwiiguc baec kurumenj zéhicnjiyec imuarunec qacgina ménda oénécmiyunc baec yomuaru kecanzú imi eneŋ moczoŋ yan biria imi mepési migic. ⁹ Méjnénj méŋ gezawagucnénj ac yomi nimmac. ¹⁰ Hésa amawac buŋa imi hésa amaiguc kemmac. Souac buŋa imi sounéŋ héiyu humumac. Yewéri imuhuc haénécmiyu ic embac téreyá ieneŋ ninzéŋ ninzéŋginaiguc selianec naŋ selimuac hezac.*

¹¹ Waŋu baec qeria igucnec yan biria méŋ éréyec. Éréyu hémba rama merawa ésécnec ilihá éréhéc heyec, néŋ ara imi mažuaŋ mokolenj ésécnec zéyec. ¹² Waŋu yan iminéŋ yan walac éréyec iwac kuc buŋa sécyá imi iwac kiwaiguc haisésécyá wanjec. Imuhuc wamma baec zéma imuaru kekera énézéyu becnec yan walac hicnjima wiziya humumia misirma hiaruyec imuac simiŋ héimigic. ¹³ Waŋu inéŋ haihaka méréra meanzac. Mema zéyu ic embac kicginaiguc kurumenj igucnec geric bélajá baeciguc maanžac. ¹⁴ Haka méréra imuhucya memac niŋ kuc mimia wanjec. Waŋu yan walac hicnjiyec iwac kiwaiguc haka imuhucya mema ic embac baeciguc kekera ewa soho meénécmiyec. Meénécmima wiziya sounéŋ héihéiyá imi misiriyu qeliyec yan biria iwac baniaraya memu zéma énézéyec. ¹⁵ Waŋu kuc buŋa qemimia wanjec imuac niŋ yanac ireha imi kekecya haimiyu

---

* **13:10:** Girik aciguc; Ic embac téreyá ionac ninzéŋ ninzéŋgina zéma nanaŋ seli imi imuaru mia hezac.

baniaraya iminéŋ ac momacnec hia zéyec. Zéma ic embac tosara yaŋ baniaraya imuac mepé qepési ménda wammimu imi unugic humumuac zétecgéyec. ¹⁶ Waŋu inéŋ ic embac moczoŋ yanda, ic kuneŋ me komora, ic iwawai ginaguc me maqeŋeya, ic miŋsuc kekec me weleŋ qeqe momac yanda méra héiginaiguc me pakaginaiguc asé kiwi hai énécmimia wammac niŋ zéyec. ¹⁷ Waŋu asé kiwiya imi qahac waŋu méŋnéŋ méŋ soukiwa haima nénnagémba wammacac séc qahac wanjec. Asé kiwi imi mia yaŋ imuac qara me qara imuac qétéya. ¹⁸ Ninjegic qinjegic ac imi yomuhuc, Ic méŋ niniŋa asac asaria hemizac inéŋ yaŋ imuac qétéya olomma niŋasárimac. Qété imi mia ic méŋjac qétéya 666.

14

Rama zéma ic 144,000.

¹ Waŋu neŋ hémba rama merawa imi Zion baec boŋaiguc naŋjec. Waŋu i guc ic 144,000 moacnec naŋgic. Waŋu pakaginaiguc rama merawa iwac qara zéma maŋgocyawac qara ogic heyec. ² Waŋu kurumeŋ igucnec ac ewa méŋ hicŋiyu niŋi. Nimba doku duduŋ yandawac hétén imuhucya zéma buŋ parandaŋ ésécnec wanjec. Waŋu nimba ac ewa imi legic héihéi ic eneŋ gita kulele héré qegic qacanžac ésécnec. ³ Ieneŋ imi ic kewu tatac zéma yaŋ kekecginaguc 4 zéma qerriawac galen ionac kicginaiguc legic qelia héigic. Waŋu legic imi ic tosara niŋareŋgéma héimuac séc qahac wanjec, néŋ 144,000 baec igucnec doegina meénécmimia ieneŋ sac imuhuc wammuac séc

waŋec. ⁴ Ieneŋ mia embac iniguc momacnec ménda mebiri amuma qeri qala qalaneč kecgic. Kecma rama merawanéŋ dimia me dimia keŋu séc méndac mima keŋaŋgic. Waŋu ic embac sucgina igucnec boŋhérégina meénécmiyu Anutu zéma rama merawa iorac héla gocmia walac walac waŋgic. ⁵ Waŋu kuaginaiguc ikoc ac méŋ ménda hicŋiyu niŋgic, néŋ képésic solan̄ kecgic.

*Kua meme uŋawac gezac
qézéŋ ac.*

⁶ Waŋu kua meme uŋa méŋnéŋ kurumenj sawaya imuac suraiguc putitima keŋu héŋi. Inéŋ mia baec séc ic embac, séwi tanecgina hénia hénia zéma ac ewagina hénia hénia zéma gawamaŋgina hénia hénia ionac mia buŋa suruc hiabia héhe selia énázémaŋ zé késa kerec. ⁷ Inéŋ kucnec qacma yomuhuc zéyec; Zétecgé tecgé naléya imi ducŋima hazac imuac niŋ Anutuac bac yandi yandi wamma mepé qepési wammigic eŋu. Inéŋ kurumenj zéma baec, konduŋ zéma doku kiwa sasala mihični énécmidarec.

⁸ Imuhuc zéma keŋu andiaiguc kua meme uŋa méŋ méndac mima keŋec qétéya éréhécnéŋ yomuhuc zéyec; Bacgézac bacgézac ama areŋa yanda Babilon! Ama iminéŋ mia baera baera ic embac iniguc kaisero wamma qeri geriac waiŋ doku selia gumu énécmima kerec.

⁹ Waŋu andiaiguc kua meme uŋa méŋ qétéya haréwécnéŋ méndacma kemma kuneŋ yanda qacma yomuhuc zéyec; Méŋnéŋ méŋ yaŋ biria me iwac baniarayawac mepé qepési wammima pakayaiguc me mériaguc asé kiwi memac imi

10 I acguc Anutuac qeri biriawac waiŋ selia imi nemac. Waŋu waiŋ selia imi mia dokuguc ménda mesohoma qocgé énécmimia. Ieneŋ imi kua meme uŋahéra téryea zéma rama merawa ionac kicginaiguc geric bélajá zéma salfanéŋ qenzeŋ manzeŋ mihicŋi énécmimia wammac. **11** Waŋu qenzeŋ manzeŋ imuac hofacnénalé tetecgia qahac éréma emmac. Méŋnén méŋ yaŋ biria zéma imuac baniarayawac mepé qepési wammu imi zéma méŋnén qarawac asé kiwiya memac ionac imi siŋi kaiwe séc tachiahiaru méŋ ménda he énécmimac. **12** Imuac mia ic embac téryea eneŋ réwériiguc naŋselima kecanzú. Ieneŋ mia Anutuac zézé seli ac zéma Yesuac muru ninzéŋ ninzéŋgina hezac imi selianec késama kecanzú.

13 Waŋu kurumeŋ igucnec ac ewa méŋ yomuhuc mayu niŋi, zéwa kiwiiguc ona, nalé yomuacnec hénima Miŋ Kewuninawac qeriaiguc humumu ieneŋ mérianginaguc. Imuhuc zéyu uŋa téryanén yomuhuc zéyec; Hélacnec! wawanj memegina imuac hélanén méndac énécmimac imuac niŋ nalé imuaru aigina hetecgéma tachiarumu.

*Baeciguc héla memeac
nalé hayec.*

14 Waŋu hémba hosusu lalac lalac heyu imuac qahaiguc méŋ icac naŋa ésécnecnén tarec. Waŋu iwac oruhaiguc imi ic kewu opoc golinén memeya tarec, mérianguc imi sou zéra miŋgaŋ qizilicyaguc imuac késama tarec. **15** Waŋu ocmuŋ igucnec kua meme uŋa méŋnén mama méŋ hosusu qahaiguc tarec iwac yomuhuc qacma ézéyec; Gi souga

miňgañ miňgañgianéñ héima tocgowésémañ. Héla gocmia imi moczonj wažiwažiya wandaru baecac héla memeyawac naléya ducnjizac. **16** Imuhuc zéyu hosusu qahaiguc tarec inéñ souya miňgañ miňgañagucnén giliyu keňha wamma queriru baeciguc héla gocmia imi tocgo énécmimia wandarec.

17 Waňu kua meme uňa méjnén ocmuň ku-rumenjiguc tarec imuacnec mayec. Waňu i imuhucyanec souya zéra miňgañ qizilicyaguc késa kerec. **18** Waňu kua meme uňa méñ gericac galenja keczac inéñ zaki téréya igucnec mayec. Mama sou miňgaňa zéra qizilicyaguc késa kerec iwac kucnec qacma yomuhuc ézéyec; Wainj gocmia imi qaodaczac imuac niňac gi souga zéra miňgaňa qizilicyaguc iminéñ bae-ciguc wainj héla gocmia hezac imi héima tocgéna. **19** Zéyu kua meme uňa iminéñ souya héiyu keňha waňu baeciguc wainj gocmia kanžanňaguc imi tocgomá Anutu qeri biriawac wainj tiži qizižayawac titiňa kunej yanda imuac qeriaiguc giliyu hiňgadarec. **20** Waňu wainj tiži qizižayawac titiňa yanda imi ama yanda imuac séňganjenjiguc taru tižiqizižagic titiňa yanda imuac qeria iguc-nec sac yanda mayec. Mayu zékéňa imuac horua héngeňa imi éréma becosic déméniginawac séciguc heyec. Waňu horua wéndara imi 300 kilomita imuac séc sécgéma kejec.

15

Kua meme uňa eneň yéwéri 7 késama naňgic.

¹ Wañu kurumeñiguc sésécac haka kunej yanda welic welicgia méj hicñiyu héñji. Kua meme uña 7 ienej yewéri zérabéraguc 7 késama nañgic. Anutuac yewéri zérabéraguc iminéj hicñidaru moczoj tecgémamac imuac niñac yewéri iminéj teteçgiawac buñu wanžac.

² Wañu muñguc hémba konduj méj kiruñnéj memeya ésécnecnéj geric bélañguc mesoho so-hoyawac heyec. Ic embac tosara meseli amuma yan biria zéma iwac baniaraya zéma iwac qarawac qétýa imi moczoj héñjara mema og-icdacgic ienej mia konduj kiruñnéj memeya ésécnec imuac élélahaiguc Anutuac gita kulele imi késama nañgic. ³ Namma Anutuac welej qeqe ic Mose zéma rama merawa iorac legic yomuhuc zéma héigic, O Miñ Kewunina Anutu, medac medac wandac wandac miñina, geñ ai eñejá zéma welic welicgia meanzañ. Baera baerawac ic kewu zéma Miñ Kewu keczañ guac héna imi solaña zéma hélacnec.

⁴ Miñ Kewunina, mérénéj qacgawac bac yandi yandi ménda wamma eeya ménda héigémmac? Gi momacguc sac téreya. Guac wawañ meme solaña imi hicñitegiczac imuac baera baera ic embac ienej hama wéségaiguc mepési gémmu.

⁵ Wañu haka imi tecgéyu hémba kurumeñiguc héipuc acac hali ocmuñ imuac naguya aŋgéyec.

⁶ Aŋgéyu kua meme uña qété 7 yewéri 7 késa nañgic ienej ocmuñ igucnec magic. Ienej imi séwi usu lalacnec zéma qala qalagia linej malekunéj memeya imi héima kecgic. Wañu téteçginaiguc rikuñ maŋkepela golinéj memeya

imi ɣikima naŋgic. ⁷ Waŋu yaŋ kekecginaguc 4 naŋgic ionarunec méŋnén̄ sokoc 7 golinén̄ memeya Anutu kekec hémbénaŋa miŋina iwac qeri birianén̄ sécgéma kuaya qema heyec imi kua meme uŋa 7 ionac énécmiyec. ⁸ Waŋu Anutuac edamuya zéma kuhanén̄ waŋu ocmuŋ qeriaiguc hofac hicŋima kuaya qedarec. Waŋu kua meme uŋa 7 ionac yéwéri zérabéraguc 7 imi ménda tecgéyunc ec mén̄ ocmuŋ qeriaiguc emmacac séc qahac waŋec.

16

Zéic Anutuac qeri gericyanén̄ kuaya qema heheya.

¹ Waŋu ocmuŋ qeria igucnec ac ewa kuneŋ yan-danén̄ mama kua meme uŋa 7 yomuhuc énézéyu niŋi, Ini kemma Anutuac qeri geriac zéic 7 imi baeciguc qocgégic.

² Waŋu kua meme uŋa qétéya momacguc inéŋ kemma zéicya baeciguc qocgéyu wizi biria geriwagucnén̄ ic embac yaŋ biria imuac asé kiwiya mema baniaraya mepésimigic ionac séwiginaiguc hicŋiyec.

³ Waŋu kua meme uŋa qétéya éréhéc inéŋ zéicya kondunjiguc qocgéyu kondunŋ imi focdac ic humumia ionac sac ésécnec waŋec. Waŋu kondunjiguc lambéc zéma iwawai kekecginaguc imi moczoŋ humudacgic.

⁴ Waŋu kua meme uŋa qétéya haréwéc inéŋ zéicya doku téfara zéma doku kiwaiguc qocgéyu sac wandarec. ⁵ Waŋu kua meme uŋa doku

aŋgétima kerec inéj yomuhuc zéyu niŋi, becaru kecnecac keczaŋ, o téreyá minjina, imuac zétecgé énécmizan̄ imuac niŋac gi imi solan̄ dindiŋa wanzaŋ. ⁶ Ieneŋ ic embac téreyá zéma kua meme ic unugic sacgina mayec imuac niŋi sac gumu énécmina imuac nimba hakagina wanjič imuac bakia mezu. ⁷ Waŋu neŋ nimba ɬaki téreyanéŋ ac yomuhuc melemma zéyec; Hélacnec! Anutu Miŋ Kewunina medac medac wandac wandac minjina guac gésigési aiga imi hélacnec zéma solan̄a wanzac.

⁸ Waŋu kua meme uŋa qétéya 4 inéj zéicya imi kaiweiguc qocgéyu geric bélajanéŋ ic embac kasonji énécmimac niŋ waimimia wanjec. ⁹ Waŋu geriwa kuneŋ yandanéŋ ic embac kasonji énécmiyec. Waŋu yéwéri zérabéraguc imi mihični énécmimacac séc kuha hemizac Anutu iwac qara imi zébiri qébiri wammima ewa qerigina ménda melemma eeya ménda héimigic.

¹⁰ Waŋu kua meme uŋa qétéya 5 inéj zéicya imi yaŋ biria iwac ic kewu tataraiguc qocgéyu iwac héŋgaleŋ ama areŋa yanda imi focdac sinidéŋgéyu ic embac ieneŋ qenzeŋ manzeŋ qema ezelaŋgina kigic. ¹¹ Waŋu wizi némbéŋgina zéma imuac geriwa niŋac Anutu kurumeŋ minjina zébirimima wawaŋ memegina imi kileŋ ménda meleŋgic.

¹² Waŋu kua meme uŋa qétéya 6 imi ic kewu Is igucnec hamu ionac hénagina mihičjima zéréŋ qéréŋ wandacmaŋ zé zéicya doku téfara yanda Yufurata iguc qocgéyu doku imi zicgédarec. ¹³ Waŋu ni hémba mazuŋaŋ mokoleŋ kuaya iguc-

nec zéma yaŋ biria imuac kuaya igucnec zéma kua meme ic ikora iwac kuaya igucnec uŋa biria haréwéc taŋa tanec ésécnéj éréjic. ¹⁴ Imi mia kuwig uŋagina. Ieneŋ imi medac medac wandac wandac miŋina Anutu iwac nalé yandaiguc yaré qewiŋ zé zérénj qérénj wamma baera baera ic kewu ionac muru kemma kiwi méréra wamma tocgo énécmigic. ¹⁵ Ninžu neŋ kowu nene ésécnec hamaj. Méŋnéj ménj kic qeli kecma eŋeya séwi usuya galenjéma katanec ménda keŋha wamma eŋeya gamuya ménda hicnjitegicmac imi mériŋaguc wammac. ¹⁶ Waŋu uŋa biria haréwéc ieneŋ baec ménj qara Hebiraio aciguc Amagedon zémimia imuaru ic kewu qutulanjé énécmidacgic.

¹⁷ Waŋu kua meme uŋa qétéya 7 inéŋ zéicya imi sawa géléléyaiguc qocgéyu mayec. Mayu ocmuŋ ic kewu tatac imuарunec ac ewa kuneŋ yanda méŋnéj yomuhuc zéyu mayec; Medac medara wanžaci! ¹⁸ Waŋu pilitic zéma buŋ parandaŋ zéma ac héténj hicnjiyec. Waŋu naŋ kuneŋ yanda ménj hicnjiyec. Naŋ imuhucya imi baeciguc ic embac hicnjima kecgicac éréma deguc ménj ménda hicnjiyec. ¹⁹ Waŋu ama areŋa yanda demiŋ seliaguc imi téma haréwéc wanjec. Waŋu baec séc ic ionac ama areŋa yanda imi moczoŋ bororongéma madarec. Waŋu Anutunéj Babilon ama areŋa yandawac tacyachéra imuhuc niŋqeli énécmima qeri biric soho sohoyawac waiŋ doku sokoc imi qocgé énécmiyec. ²⁰ Waŋu konduŋ baec komoc komoc imi néŋgacma saŋgidacgic baec boŋa moczoŋ hocénécmimia wanjec. ²¹ Waŋu kurumeŋ igucnec komboc

saŋgeŋa 40 kilo imuhucya imuhucyanéŋ ic embac ionac qacginaiguc mayec. Mayu yewéri kuneŋ yanda bac yandi yandiyaguc mihicŋi énécmiyu ic embac ieneŋ Anutu zébiri qébiri wammigic.

17

Kaisero embac garata zéma yaŋ biria.

¹ Waŋu kua meme uŋa 7 zéic késa naŋgic ionarunec méjnéŋ nuaru hama yomuhuc nézéyec, You hana héna yanda embac qac buŋa yandayaguc doku kuneŋ yanda yandaiguc tacanžac imi kitiba dimuhucya hicŋimimac imi gézéwa hémbésémaŋ. ² Baec séc ic kewu ieneŋ i guc kaisero waŋamuŋzu. Waŋu ic embac baeciguc kecanžu ieneŋ iwarunec mia kaiseroac waiŋ doku negic ewa soho waŋ énécmiyu kecžu. ³ Imuhuc nézéma uŋa téréyanéŋ nuagicma baec kéra kérasiaiguc keŋec. Waŋu imuaru hémba embac méŋ yaŋ biria pésia méŋac qahaiguc tarec. Waŋu yaŋ imuac séwélaiguc Anutu zébiri qébiri mimiawac qac kiwi hénia hénia sécgédacma heyec. Waŋu yaŋ imi mia oruha 7 zéma iliha 10 hemiyec. ⁴ Waŋu embac imi séwi usuya quocquoucy a zéma pésicpésiha meamuma kerec. Waŋu goli zéma hoc eeyaguc zéma pél hocnéŋ mežeric amuyec. Waŋu mériraiguc sokoc méŋ golinéŋ memeya késama naŋec. Waŋu sokoc imuac qeriaiguc imi haihaka ewa lolonja zéma kaiseroac haka qakolayaguc imi sécgéma heyec. ⁵ Waŋu pakayaiguc qara saŋa yomuhuc ooyawac heyec, Babilon ama yanda, kaisero embac zéma

baecac haihaka ewa lolonjawac neñgocgina.

⁶ Wañu embac imi hémba ic embac téréya zéma Yesuac héipuc ichéra ionac sacgina nekecma ewa sohosoho wañec. Wañu neñ hémma kuneñ yanda welicgéyi. ⁷ Wañu kua meme uñjanéñ némac niñac imuñuc kuneñ yanda welicgézañ? zéma nézéyec. Neñ embac imuac haihakaya saña zéma yanç biria oruha ⁷ zéma iliha 10 embac iminéñ tacma nesianzac iorac hénigira gézéwa nimbésémañ. ⁸ Gi yanç biria hénzañ imi becaru kerec, néñ deguc ménda keczac. Wañu bianguc uña biria ionac baec dumuñia imuac nec éréma humucac geric siaiguc hingacma biridacmac. Wañu yanç biria imi bec kerec, néñ deguc ménda kecma bianguc liliñgéma hamac. Imuac niñac hicñi énécmimac nalé imuaru imi baec kurumenç hicñiyec imuarunec éréma deguc baeciguc kekera, kekecac kiwiiguc qacgina ménda ooyawac hezac, ieneñ imuac hémma welicgému. ⁹ Ewa qeri ninjegic qinjegicyagucnén ac yomi niñasarimac. Oruha ⁷ imi baec boña ⁷ embacnén tarec imi zéma ic kewu ⁷ wanžu. ¹⁰ Ic kewu ⁵ imi maunuñu qahac wançic mén deguc keczac. Wañu mén imi ménda hazacnec. Wañu hamac imi nalé hotonjadac kecmacac hezac. ¹¹ Yanç bec kerec, néñ deguc qahac wançac imi ic kewu ⁷ ionac areñiguc toroqema qétéya ⁸ wammac. Wañu inéñ humucac geric siaiguc hingacmac. ¹² Wañu iliha ¹⁰ hénzañ imi ic kewu ¹⁰. Wañu ieneñ imi baec yandagina imi ménda énécmimia néñ yanç biria i guc qéhéréñgéma kecgic nalé hotonja dac ic kewu ésécnec kuc buña

qeénécmimia wammac. ¹³ Ieneŋ imi ewa siŋ momacnec wamma eŋaŋ kuc buŋagina zéma ic kewuac qac buŋa imi yaŋ biria iwac mia waimidacmu. ¹⁴ Waŋu ieneŋ rama merawa hažéc wammima i guc yaré qemu. Waŋu rama merawa imi miŋ onac miŋgina zéma ic kewu onac ic kewu keczac imuac yaréiguc onogicdacmac. Waŋu héihéré énécmimia zéma gési énécmimia zéma tohotoho ichéra keŋhéi hahéigina qahac imi eneŋ i guc momacnec kecmu.

¹⁵ Imuhuc zéma kua meme uŋanéŋ toroqema yomuhuc nézéyec; kaisero embac doku yanda yanda qacginu taru hénnec. Doku imi mia icya icya zéma ic embac tuŋa tuŋa zéma héŋgaleŋ amaya amaya zéma acgina hénia hénia zéanžu imi eneŋ mia. ¹⁶ Waŋu iliha 10 héŋnec ienen zéma yaŋ biria imi momacnec kaisero embac imi nimbiri wammima mebiri mima séwi usuya imi hetecgéma iwac séwi busuya qécgéma nenesicya imi gerigicug odacmu. ¹⁷ Waŋu Anutunéŋ eŋeya ewa siŋa heyec séc medacmanj zé ewa qeriginaiguc ninij mén mihičji énécmiyu ewa momac wamma eŋaŋ héŋgaleŋ ama areŋa yandagina imi yaŋ biria iwac waimigic. Waŋu imuhuc wammanec kecgic Anutuac ackuažéc imi hélaguc wandacmac. ¹⁸ Waŋu embac héŋnec imi mia ama areŋa yanda, baecac ic kewu héŋgaleŋ waŋ énécmianžac imi mia.

18

Babilon ama areŋa yanda imi kisikiyoŋ mi-hičjiyec.

¹ Imuhuc zéyu tecgéyu ni hémba kua meme uŋa méŋ kuc buŋa yandayagucnén̄ kurumen̄ igucnec mayec. Waŋu iwac edamuyanén̄ baec qetagalidarec. ² Inéŋ ac ewa yandaiguc qacma yomuhuc zéyec; Bacgézac bacgézac! Ama areŋa kuneŋ yanda yanda Babilon! Kuwig onac diŋ tatac zéma uŋa biria hénia hénia wac tocgotogo ama zéma nei biria ewa lolon̄ ionac aségina wanžac. ³ Hénia imi yomuhuc, héŋgaleŋ amaya amaya imi iwac kaisero hakawac qeri biria imi doku selia ésécnec nema ewa mohoqoho sohoya wanžu. Waŋu baecac ic kewu eneŋ i gac kaisero haka wan̄gic. Waŋu baec séc nénnagémba ic ieneŋ imuhucyanec mežeric qežericac kuhanén̄ kecma kekec imuac kuha niŋjac yandima soukiwa ginaguc wan̄gic.

⁴ Waŋu kurumeŋ igucnec ac ewa méŋ yomuhuc mayu ninj; Ic embac hécn̄a ini embac iwarunec mama iwac képésiciguc ménda toroqemu. Imuhuc wamma iwac yéwéri zérabéraguc imi momacnec ménda memu. ⁵ Némac niŋ képésicya imi qaudumuru héima eŋkecma kurumen̄ osizac. Waŋu Anutunén̄ képésicya imi niŋqelima keczac. ⁶ Imuac énécmiyec séc migic. Wawan̄ memeyawac bakia séha mesaigic éréhéc waŋu meleŋ migic. Waŋu sokociguc doku selia hénia hénia momacnec haima lelecgéma énécmiyec imi séc méŋ toroqema meleŋmigic. ⁷ Zézé bipi waŋamuma mežeric waŋamuma kerec imuac imuhucyanec qenzeŋ manzeŋ zéma ewa howuc imuac séciguc wammigic. Némac niŋ inéŋ ewa qeriaguc yomuhuc zéanžac, ni embac garata

wamma héñgaleñ wañ énécmianzua, ni malé qahac, wañu ewa howuc méñ ménda mihicñimanj. ⁸ Imuac niñ ai meme momacguc imuac qeriaiguc yéwéri zérabéra, humuc zéma, zésiac yanda zéma, béti yanda imuhucyanéñ hicñimimac. Iwac tasé kuku miñina imi medac medac, wandac wandac miñina Anutu, imuac niñac embac imi geric bélanyaiguc giliyu zedacmac.

⁹ Wañu baecac ic kewu i guc kaisero wamma mežeric qežeric wamma kecgic imi enej gericnéñ embac imi oyu imuac hofacya eñu hémma iwac niñac zésiac wammu. ¹⁰ Wañu qenzen manžeñja hémma bac yandi yandi wamma lakec namma qac héhélima yomuhuc zému. Ewa biric, ewa biric! Ama yanda Babilon, medac medac wandac wandac Babilon! Némac niñ kitiwaga yéwéria focdac hicñigénzac.

¹¹ Méñnéñ méñ hinacya boñ ménda meanzac imuac niñac baecac nénnagémba ic ieneñ embac imuac wamma siacma ewa biric wammigic. ¹² Hinacgina imi mia goli zéma siliwa zéma qembili boñja yanda zéma pél hoc boñja eñejøa zéma linej maleku solanja zéma iwawai qouc qoucgia zéma maleku hézéñ usianéñ memeya kambinj hérianéñ memeya zéma maleku pésicpésiha zéma ichésa hémera hiabiaguc hénia hénia zéma iwawai elifante zuñjanéñ memeya zéma méra kiwi ichésa boñja eñejagucnéñ memeya hénia hénia zéma aiñ qaora zéma, aiñ zéma mamboli hoc ¹³ Wañu méséki ic séwela, iwawai asélañaguc, kufañ, haléc hémeraçuc, berizi halécyá, doku selia, oliwa haléc, padi

zéma imuac uha, burumakao zéma rama, becosic zéma imuac karisi, hésa ic zéma ic embac ionac qeri uña. ¹⁴ Wanju yomuhuc zému, Iwawai héla gocmia imuac me imuac guac uñaganéj siňa nimma hoc hoc ai meanjneč imi moczoŋ guac murunec néŋgacma kendacgic. Iwawai samén bipiyaguc hegéňgéja zéma iwawai mežeric qezeriraguc imi moczoŋ sohodacgic. Imuhucya imi méndagucnec mihičnjimu. ¹⁵ Babilon niňjac soukiwa mihičnianjic nénnagémba ic hinac imuhucyawac miňina ienej qenzej manzej imuac bac yandi yandi wamma lakec namma yomuhuc zézé siac wamma ewa howuc wanžu. ¹⁶ Ewa biric, ewa biric, ama yanda gi linej maleku hiabia zéma maleku qouc qoucgia zéma pési pésianéj mežericma goli zéma hoc eeyaguc zéma pél hocnéj mežeric amuma kekera. ¹⁷ Hinac yanda imuhucyanéj fuknec qahac wandaczac.

Zéic miňina zéma zéiciguc konduj séc kejken haha wanjanjic ic kianj enej zéma zéic imuac ai ic zéma kondunjiguc ai meanjic ienej lakec naňgic. ¹⁸ Namma geric embac oyu hofacya éréyu hémma qacma zézu, Ewa biric, némac ama kunej yandanéj imuac séc wanječ me? ¹⁹ Imuhuc zéma orucginaiguc sigic naecma siacma ewa howuc wamma zésiacma zégic; Ewa biric, ewa biric, ama yanda yomi, kondunjiguc zéic miňina ienej guac iwawai eeyagucnéj soukiwigina mihičnianjic, néj ama areňa yanda imi fuknec qahac wandaczac. ²⁰ Wanju Anutunéj hénaorij héra ionac zéwelecgina niňénécimma embac imi

zétecgé énécmizac. Imuac niŋac kurumeŋ zéma ic embac téryea zéma Yesuac Mélímeli ic zéma kua meme ic ini, haka imuac ségiségi waŋjic!

21 Ac imuhuc hicŋiyu kua meme uŋa selia méjnénę ʐamanziŋ yanda hilaŋa méŋ meyacma kondunjiguc giliyu hiŋgarec. Hiŋgaru yomuhuc zéyec; Babilon ama yanda imi imuhucnec selianec gliyu hiŋgaru mihicŋimuac séc qahac wammac. **22** Waŋu gita qeqe ic zéma legic héihéi ic zéma kuŋa qeqe ic zéma témuŋ qeqe ic ionac hétęŋ imi sucginaiguc muŋguc ménda hicŋiyu nimmu. Waŋu méra kiwi meme ic ionac nénnagém̑ba haka imi acguc muŋguc ménda hémmu. Waŋu iwawai hézé hézézayawac ʐamanziŋ hoc yanda imuac hétęŋ acguc muŋguc ménda hicŋiyu nimmu. **23** Lambe asahanéŋ guaru muŋguc ménda asarimac. Waŋu eu iniŋ buŋa qeqe ionac ewa hétęŋnéŋ guac muru muŋguc ménda hicŋiyu nimmu. Nénnagém̑ba ichécga imi baera baera ic eŋeŋa imi eneŋ mianéŋ, suŋa meme acganéŋ baec séc ic embac qerigina mesohoyec. **24** Waŋu kua meme ic zéma ic embac téryea zéma ic embac tosara baera baera unuhumugic moczoŋ yanda ionac sacginanéŋ ama yanda yomuac qeriaiguc wininiyec.

19

Kurumeŋiguc zézé ségiségi hicŋiyu héŋi.

1 Waŋu imuac andiaiguc nimba kurumeŋiguc ic embac tuŋ yanda ionac ewa hétęŋ yanda ésécnecnéŋ hicŋima yomuhuc zégic; Haleluya

Anutunina mepésini! Aŋgēj titi zéma edamu zéma kuc yandanéj Anutunina guaru hezac. ² Hénia imi mia iwac niŋgésigési ai imi hélanc zéma solan dindinjā wanžac. Kaiseroac hakanéj baec mebiriyec sero embac garata imi niŋgésima ejeya welej qeqe ichéra ionac sacginawac zégési énécmimac. ³ Muŋguc yomuhuc zégic; Haleluya! Waŋu ama yanda imuac hofacnēj nalé tetecgia qahac emmanec naŋjanžac. ⁴ Waŋu qeriarawac galen 24 zéma yan kekecginaguc 4 ienej ic kewu tatac imuaru tarec Anutu i simin héimima mepésimima zégic; Hélacnec, Haleluya! ⁵ Waŋu ic kewu tatac imuarunec ewa hétēj mén hicnjima zéyec; Anutunina mepésimigic, iwac welej qeqehéra moczoŋ ini zéma, kunej me komora, iwac bac yandi yandi wammianžu ini moczoŋ Anutu mepésimigic. ⁶ Waŋu muŋguc ic embac tuŋ yanda ionac ewa hétēj ésécnec zéma doku dunduŋ yandawac hétēj ésécnec zéma buŋ parandaŋ yanda ésécnecnēj hicnjima yomuhuc qacma zégic niŋi, Haleluya! medac medac wandac wandac Miŋ Kewunina neŋaŋ Anutunéj ninicgalej waŋ nénécmianžac. ⁷ Rama merawa imuac zammaréj meme naléya ducnju inij buŋaya qemimianéj zérén qéréj waŋ amudaczac. Imuac niŋ neŋaŋ ségiségi wamma edamuya héimiwiŋ. ⁸ Embac imi mia linej maleku hiabia qilic qilicyaguc zéma lalac qeqecnec imuhucya héimac niŋ haimiyec. Waŋu maleku linej hiabia imi mia ic embac téryea ionac wawaŋ meme solan dindinjā imi mia.

⁹ Waŋu kua meme uŋjanéj nuac yomuhuc zéyec; Kiwi yomuhuc ona, rama merawa imuac

zammaréŋ hai ségiségi iguc héihéré énécmimia imi mériaj ginaguc. Waŋu muŋguc toroqema zéma ac yomi Anutuac ackuažéc imi hélacnec zéyec. ¹⁰ Imuhuc nézéyu ni simiŋ héima mepésimimaŋ zé wamba inéŋ yomuhuc nézéyec, Ni imi gi zéma guac dac munahécgä Yesuac héipuc ac késa keczu iniguc momacnec weleŋ qeqe ic keczua. Waina, imuhuc ménda waŋ némbsémaŋ, néŋ Anutu sac mepési miwésémaŋ. Yesuac héipuc acnéŋ bianjäc ara imuac qeri uŋa wanzac.

Becosic lalac lalac qahaiguc tatara.

¹¹ Waŋu ni kurumeŋ aŋgéma naŋu héŋi. Ninguz becosic lalac méŋnénŋ naŋu imuac qahaiguc méŋnénŋ tacma kerec. Iwac qara imi haka héla zéma ac héla. Inéŋ solan dindiŋanec niŋgési ai mema yaré qeanzac. ¹² Kiwa imi geric bélanja ésécnec waŋu oruhaiguc imi ic kewu opoc sasala heyec. Waŋu qac méŋ ooyawac hemiyec. Waŋu imuac qac imi tosara qahac, néŋ eŋeyaočnec ninzac. ¹³ Waŋu inéŋ maleku saciguc tindun tindungia héima kerec. Iwac qara imi Anutuac ackuažéc zémimia. ¹⁴ Waŋu yaré ic kurumenjiguc keczu ieneŋ maleku lineŋ lalac qeqeya zéma qakolaya qahac héima becosic lalaciguc tacma méndacmigic. ¹⁵ Kuaya igucnec mia sou zéra qizilic méŋ éréyec. Waŋu iminéŋ mia baera baera ic embac unumac. Waŋu eŋeyaoč aiŋ qarucnénŋ héŋgaleŋ waŋ énécmimac. Waŋu Anutu medac medac wandac wandac miŋina iwac qeri geric héŋgeŋa nimma wain gocmia tižižaanžu ésécnec tiénécmima tasé kuku ai memac. ¹⁶ Waŋu iwac

maleku horua qahaiguc zéma tawéyaiguc qac kiwiya yomuhuc ooyawac hezac, ic kewu ionac ic kewugina, miŋ ionac miŋgina.

*Yaq žérāguc zéma yaré ichéra
imi maunuyec.*

¹⁷ Waŋu ni hémba kua meme uŋa méjnénj kaiweiguc namma nei sawaiguc putitima keŋha waŋgic ionac muru kucnec qacma yomuhuc énézéyec; Hama Anutuac nežéléléj yandaiguc tocgégic. ¹⁸ Tocgoma ic kewu ionac séwi busu zéma ic kawali hécginawac séwi busu zéma becosicgina zéma imuac qahaiguc tacgic ionac séwi busu zéma źiki sipac qahac kecžu zéma welen qeqe kecžu zéma kunej me komora mocžoŋ yanda ionac séwi busugina imi negic. ¹⁹ Waŋu nej hémba yaŋ biria imi zéma baec séc ic kewu zéma yaré ic hécgina ienerj tocogotic. Tocgoma becosic lalaciguc tarec i zéma yaré ichéra hažéc waŋ énécmima yaré qewinj zé harégic. ²⁰ Néj yaŋ biria zéma iwac kiwaiguc kiwi méréra meanjic kua meme ic ikora imi momacnec érépésima dérécgé érécmimia wanjec. kua meme ic ikora inéj mia yaŋ imuac qac kiwiya késa kecma iwac ireha mepési migic imi onac kiwi méréra wamma ewagina mesoho énécmiyec imi mia. Éréhéć imi qeliqeli érépésima gizoŋ geric bélajawac zékéŋaiguc gili érécmiyu hiŋgaroc. ²¹ Waŋu tosara imi becosic lalaciguc tarec iwac kua igucnec sou zérāgucnéj mama unudarec. Waŋu nei hénia hénia imi mocžoŋ hama séwi busugina negic tomenjina qedarec.

20

Yawuṇ 1,000.

¹ Wañu hémba kua meme uña méñnéj uña biria ionac baec dumuña imuac wétéya zéma sej hésa kunen yanda mériñiguc késama kurumen igucnec mayec. ² Mama mažuan mokoleñ késama yawuṇ 1,000 séc qatémiyec. Mažuan imi mokoleñ walac hicñiyec uña biria, Biria minjina zémimia imi mia. ³ Qatémima uña biria ionac baec dumuña imuac qeriaiguc giliyu hingaru naguya hézicgéma asé kiwinéj meselima musuluñgéyec. Wañu baera baera méndagucnec ikoc ménda wañ énécmimiac niñ yawuṇ 1,000 ac séc imuaru heyec. Wañu imuac andiaiguc nalé hotoñā dac hulacmimia wammac.

⁴ Wañu ni ic kewu tatac sasala hémba tosara imuaru tacgic imi onac niñgésigési ai memu niñ kuc buñja énécmiyu késa kecgic. Wañu nej hémba Anutuac ackuažéc zéma Yesuac héipuc ac niñjac déméngeina héric hérira ionac qeri uñagina zéma yan biria zéma iwac ireha ménda mepésimigic ieneñ zéma pakagina zéma méráginaiguc asé kiwiya ménda megic ieneñ qelima yacma Kristoguc yawuṇ 1,000 imuac séc ic kewu wañ énécmima kecgic. ⁵ Wañu humugic ionac murunec tosara ieneñ keñkecma yawuṇ 1,000 tecgéyec nalé imuaru mia qelima yacgic. Yacgic qelima yayac haka imuac qétéya momacguc wanjec. ⁶ Ic embac humuc igucnec qeliqeli qétéya momacguc imuac toroqemu ieneñ imi mériñginaguc zéma téreya. Ionac muru humuc qété éréhéc imi kuha qahac. Ieneñ imi Anutu zéma Kristoac hofac oo

ic wamma yawuŋ 1,000 imuac séc Kristoguc ic kewu wan énécmima kecmu.

Biria miñinawac kekec tetecgia.

⁷ Waňu yawuŋ 1,000 sécgéyú Biria miñina imi hésa ama igucnec hulac mimia wammac. ⁸ Hulac miyu éréma yaré qemu niŋac baec waŋgoŋa kemboŋ qahac Gok zéma Magok ic imi ikoc waŋ énécmima qutulangé énécmimaŋ zé kemmac. Waňu zanjégina imi konduŋ sakasac ésécnec sasala. ⁹ Ieneŋ imi baec imi sécgédacma asasa tigic. Waňu ic embac téreyá ton héréma tacgic imi zéma ama baec yanda siŋniŋ waŋmimia imi lelecgé énécmigic. Waňu kurumeŋ igucnec gericnén mama yaré ic imi onoyu humudacgic. ¹⁰ Waňu Biria miñina ewa soho waŋ énécmima kerec imi gizoŋ geric bélajawac zékéŋaiguc giliyu hingarec. Waňu geric sia imuaru mia yan biria imi zéma kua meme ic ikora imi momacnec kecma siŋi kaiwe séc nalé tetecgia qahac qenzen manzeŋ qema kecmaoc.

Humuc ic eneŋ niŋgesi énécmimia warjec.

¹¹ Waňu ic kewu tatac kuneŋ yanda lalacnec zéma méŋ imuac qahaiguc tarec imi héŋi. Waňu baec kurumeŋ imi wésia igucnec néŋgacma qahac wandarec. ¹² Waňu neŋ hémba humuc eneŋ, eŋeŋa zéma mamaya momacnec ic kewu tatac imuac wésiaiguc naŋgic kiwiya tosara héndéŋ héndéŋa heyec. Waňu kiwi méŋ acguc héndéŋu heyec imi mia kekecac kiwiya. Waňu humuc ic imi wawaŋ memegina kiwiiguc ooyawac heyec séc zégesi énécmiyec. ¹³ Waňu nalé imuaru

kondun qeriaiguc humumia hegic imi melej énécmiyec. Waŋu humuc zéma humumia ionac baec dumunja acguc qerigiraiguc humuc ic hegic imi melej énécmiyoc. Waŋu icya icya wawan memegina kiwiiguc ooya imuac séciguc zégési énécmiyec. ¹⁴ Waŋu humuc zéma humumia ionac baec dumunja imi geric zékéŋ imuaru selianec giligic hingarec. Geric zékéŋ imi mia humuc qété éréhéc. ¹⁵ Waŋu méjnénj mén kekecac kiwiiguc qara ménda ooyawac hemac imi geric zékéŋ imuac qeriaiguc gilimimia wammac.

21

Kurumen qelia zéma baec qelia.

¹ Waŋu ni kurumen qelia zéma baec qelia héji. Kurumen walaha zéma baec walaha imi aulanjéma qahac waŋoc. Waŋu kondun imuhucyanec ménda heyec. ² Waŋu ama areŋja yanda térya Yerusalem qelianénj kurumen igunc nec Anutu arunec mayec. Mayu hémba mežeric zerira tanera imi embac ic buŋa qemimianénj eu buŋayawac wamma mežeric amuyec ésécnec waŋec. ³ Waŋu ic kewu tatac imuacnec ewa héténj kunej yanda hicŋima yomuhuc zéyec; Héŋjic Anutuac hali imi ic embac sucginaiguc hezac. Waŋu inéŋ Anutu waŋ énécmima iniguc momac nec kecmac. Waŋu ienej imi Anutuac ic embachéra waŋjic Anutu enje Yao iniguc momac nec kecmac. ⁴ Kecma kic masigma moczoŋ kicgina igucnec zuac énécmimac. Iwawai walahanénj

qahac wandarec. Imuac niŋac qelia imuaru humuc me ɜésiac me yaiwisisiŋ me qenzeŋ manzeŋ imuhucya imi méndagucnec hemac.

⁵ Waŋu ic kewu tatac imuaru tarec inéŋ yomuhuc ɜéyec; Héŋgic neŋ iwawai moczoŋ meqeli énécmizua. Waŋu munjuc toroqema ɜéyec; Ac yomi imi ninzéŋgé mimia ɜéma héla, imuac niŋac kiwiiguc owésémaŋ. ⁶ Waŋu ac mén yomuhuc nézéyec, Mewa tecgézac! Ni imi Alfa ɜéma Omega,* hénihénia ɜéma tetecgia, neŋ mia kekecac doku kiwa igucnec doku boŋtegicya imi déméngina qaŋgararaŋ qeqeya ionac énécmiman. ⁷ Mén naŋselimac imi iwawai imuhucya mératéc miyu memac. Ni iwac Anutu wamba inéŋ nuac naŋna wammac. ⁸ Waŋu ic ionac bac yandi yandi wammu ɜéma, ménda ninzéŋgému ɜéma, iliŋqiliŋ kekec ɜéma, biŋ qeqe ɜéma, kaisero ic ɜéma, zinac meme ic ɜéma, baniarawac simiŋ héianzu ɜéma, ikoc ac ɜéanzu imi eneŋ moczoŋ zékéŋ yanda gizoŋ geric béləŋaguc imuaru hiŋgacma kecmu. Iminéŋ humuc qétéya éréhéc wanžac.

Yerusalem qelia wininiyu héŋi.

⁹ Waŋu kua meme uŋa 7 ɜéicgina séc yéwéri ɜérabéraguc 7 kuaya qeqeya tima nagnjic ionac murunec méjnén̄ haréma yomuhuc nézéyec, You hana, neŋ rama merawa iwac embac buŋa imi gézéwa hémbésémaŋ. ¹⁰ Imuhuc ɜéma uŋa téreyanén̄ nuagicma baec boŋa kuneŋ yanda horuaiguc emma nézéyu ama yanda téreyá Yerusalem imi kurumeŋiguc Anutu arunec mama

---

* **21:6:** Neŋŋaŋ aciguc; A ɜéma Z - ac imuac hénia imi 'Hénihénia ɜéma Tetecgia.'

hayu héjì. ¹¹ Anutuac edamuya sécgéma heyu ama areñà yanda imuac asahanéj hoc eeyaguc boñja eñejà yanda ésécnec. Imi mia žasipa hoc ésécnec wañju kristal hoc ésécnec lalaclalac wañjec. ¹² Wañju imuaru bañja demiñ yanda horuanéj ama lelecgéma nañju imuaru sañgulañ 12 nañjec. Sañgulañ imuaru kua meme uña 12 nañgic. Wañju sañgulañ imuac qacyaiguc qac kiwi néndéngéma ogic heyec. Imi mia Israel kisic areñ 12 ionac qacgina. ¹³ Sañgulañ imi baec wañgoñja Is iguc haréwéc, Wes iguc haréwéc, Not iguc haréwéc, Saut iguc haréwéc nañgic. ¹⁴ Ama yanda demiñja imi sérañja 12 hemiyec. Wañju sérañ imuac kembañqaijuc rama merawa iwac Yesuac Méliméli ic 12 ionac qac kiwigina 12 heyec.

¹⁵ Kua meme uña ac nézéyec inéj ama areñà yanda zéma sañgulañ yanda zéma demiñja selia sicc qéréréya memañ zé uñ méj golinéj memeya késama nañjec. ¹⁶ Ama areñ yanda imi wañgoñja 4 sécgina momac zéma héngeñja wéndara sécgira momacguc. Wañju uñ iminéj ama yanda imuac sicc qéréréya meyu 2,200 kilomita wañjec héngeñja wéndara zéma horua sicc qérérégina imi moczoñ sicc érérén. ¹⁷ Wañju kua meme uñanéj ama areñà yanda imuac demiñ dépañja imuac sicc qéréréya acguc icnéj meanziñ ésécnec meyu 70 mita wañjec. ¹⁸ Ama demiñ bañja imi žasipa hocnéj memeya wañju ama yanda imi mia goli solaña galasi asac asaria ésécnecnéj memeya. ¹⁹ Ama areñ yanda demiñ imuac bañja qambañja imi hoc eeyaguc hénia hénia sasananéj mezeric qezeric wawañja. Qambañja qétéya momacguc

22 Waṇu medac medac wandac wandac miñina
Anutu zéma rama merawa ekaoc ocmuŋ wanžaoč
imuac niŋac ama yanda imuac qeriaiguc ocmuŋ
měŋ ménda taru héŋi. **23** Waṇu ama imuaru
imi kaiwe zéma maso imi aigira qahac némac
niŋ Anutuac edamuyanéŋ qetagaliyu rama mer-
awanéŋ kifa waŋ énécmianzac. **24** Waṇu baera
baera ic embac ieneŋ edamu imuac qeriaiguc
keŋha waŋanžu. Waṇu baecac ic kewu ieneŋ
eŋaŋ edamu mema imuaru harému. **25** Imuaru
imi kaiwe séc saŋgulaŋa ménda héianžu. Waṇu
imuaru imi siŋi měŋ ménda hezac. **26** Icyā icya
ieneŋ eŋaŋ baec yanda imuac edamuya zéma
eŋaŋ edamugina imi imuaru mema harému.
27 Baecac iwawai qakolayaguc me iwawai gamu
qeqeýaguc me ac ikoc wawaŋa ieneŋ imuaru
měnda harému, néŋ rama merawa iwac kekecac
kiwiiguc qacgina ooyawac hezac imi eneŋ sac
harému.

22

Doku téfara kekecyaguc.

¹ Waŋu kua meme uŋanéŋ kekecac doku yanda mér̄j kristal hoc ésécnec laclalacnéŋ Anutu zéma rama merawa iwac ic kewu tatac imuacnec hénima mama keŋu nézéyu héŋi. ² Waŋu doku téfara imi ama yanda imuac héna namuŋa iguncnec keŋec. Waŋu doku néwéc néwéc zécgériaiguc kekecac ic hésanéŋ namma namma keŋec. Ic hésa imuac héla tanera hénia hénia 12 iminéŋ maso séc hicŋima qauma waŋaŋec. Waŋu ic hésa imuac haréŋjanéŋ baera baera ic embac mehiaru énécmiyec. ³ Ama yanda imuaru imi saec muŋguc ménda hemac. Waŋu Anutu zéma rama merawa iwac ic kewu tatacnéŋ ama yanda imuac suraiguc tacmac. Taru weleŋ qeqe ichéra enej weleŋ qeqe wammim. ⁴ Waŋu ieneŋ iwac kic tanera hémma kecmu. Waŋu iwac qac kiwiya imi pakaginaiguc hemac. ⁵ Waŋu ama imuaru imi siŋi muŋguc ménda hemac. Waŋu kifa zéma kaiwe asaha imi aigira qahac. Némacniŋ, Miŋ Kewunina Anutunéŋ ionac asac mararaŋgina wammac. Waŋu ieneŋ imi nalé tetecgia qahac ic kewu waŋ énécmima kecmu.

⁶ Waŋu kua meme uŋa inéŋ yomuhuc nézéyec, ac yomi ninzéŋjé mimia zéma héla. Némac niŋ Miŋ Kewunina kua meme ic ionac uŋaginawac Anutunéŋ iwac weleŋ qeqe ichéra iwawai foddac hicŋimacac hezac imi énézéyu hémmu niŋac eŋeyə kua meme uŋa méliyec.

⁷ Ninžu, neŋ focdac liliŋéma hamaŋ! Imuac kiwi yomuac biaŋa ara imi niŋtoho wammac inéŋ ségiségiyaguc.

Ac tetecgia zéma mozoc ac.

⁸ Ni Yohanenén iwawai imi hémma niŋi. Haka imi hémma niŋi imuaru haka imi nézéyec kua meme uŋa iwac hénayaiguc mepésimimaŋ zéma mama simiŋ héimiyi. ⁹ Imuhuc wamba inéŋ yomuhuc nézéyec, Imuhuc ménda wanna, ni imi gi zéma kua meme ic dac munahécgä keczu zéma ackuažéc kiwi yomuaru hezac imi niŋtoho wammu iniguc momacnec weleŋ qeqe wamma keczua. Imuac Anutu sac mepé qepési wammiwésémaŋ. ¹⁰ Waŋu inéŋ muŋguc yomuhuc nézéyec, Nalé imi hosuru hazac. Imuac biaŋac ara kiwi yomuac qeriaiguc hezac imi asé kiwinéŋ ménda meseliwésémaŋ. ¹¹ Imuac waigic ic biria imi haka biria wammanec kecmac. Waŋu qeri qakolagucnér qeri qakolagucnec kecmac. Waŋu ic solanja imi haka solanja wammanec kecmac. Waŋu ic téreyá imi téreyanec kecmac.

¹² Ninzaŋ, neŋ focdac hamaŋ. Tasé eeyaguc imi nenamuru hezac. Icy a icya wawaŋ memegi-nawac séciguc eŋac eŋac tasé ku énécmimaŋ. ¹³ Ni Alfa zéma Omega,* walac zéma andia, hénihénia zéma tetecgia.

¹⁴ Malekugina horua imi zuac sorocgéanzu imi eneŋ imi ségiségi ginaguc. Ieneŋ kekecac ichésa imuaru keremma saŋgulan igucnec ama yandawac qeriaiguc keremmuac qac bunja qéénécmimac. ¹⁵ Ic kazuya zéma, zinac meme ic

---

* ^{22:13:} A zéma Z.

zéma, kaisero ic embac zéma, méra sacmeme ic zéma, baniara mepé qepési wammimia zéma, ac ikoc siña nimma waŋanžu imi ama yanda imuac sén̄gaŋgejiguc kecmu.

¹⁶ Yesu ni hénaoriŋnawac niŋac wamma nuac kua meme uŋana méli énécmiwa iwawai imi héipuc waŋ énécmiyec. Ni imi ic kewu Dawidiac séra zéma qelia, widi edamuyaguc. ¹⁷ Uŋa Téréya zéma iniŋ buŋa qeqeyanéŋ Hana zézaoc, waigic mérénéŋ méŋ gezacyanéŋ ninzac inéŋ hana zémac. Mérénéŋ méŋ doku niŋac owuruŋa qan̄gararaŋ qezac imi waigic hamac. Waŋu mérénéŋ méŋ kekecac doku niŋac wanžac imi waigic boŋtegic memac.

¹⁸ Kiwi yomuaru biaŋac ara ooyawac hezac imi oloŋ niŋ wammu onac énézéwa ningic; Méŋnénéŋ méŋ ac hezac imuaru ac méŋ toroqemaciguc Anutunéŋ yéwéri zérabéráguc kiwi yomuaru ooyawac hezac imi ic iwac mia toroqemimac. ¹⁹ Waŋu méŋnénéŋ méŋ biaŋac ara kiwi yomuaru hezac imuacnec ac méŋ auyu qahac wammaciguc Anutunéŋ kekecac ichésa zéma ama areŋa yanda téreyá kiwi yomuac qeriaiguc ooyawac hezac imuaru ménda toroqemac niŋac auwa qahac wammac.

²⁰ Ac imi héipuc wamma zézac inéŋ ni hélacnec focdac hamaŋ zézac. Hélacnec, miŋna Yesu focdac hawésémaŋ.

²¹ Miŋ Kewu Yesuac ewa hianéŋ ic embac téreyá momac yanda onac muru hemac. Hélacnec!

**SISIPAC AC QELIA
The New Testament and Psalms in the Kube Language
of Papua New Guinea
Buk Song na Nupela Testamen long tokples Kube long
Niugini**

copyright © 2012 Global Bible Translators

Language: Mongi (Kube)

Translation by: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0403b50f-078d-52e2-a203-056e8a430665